

THEOSOFIA

Theosofische Vereniging in Nederland

Jaargang 125 - nummer 1 - maart 2024

In dit nummer o.a.:

- De ervaring van genade
- Theosofie, hoe doe je dat?
- Dagelijkse stappen naar broederschap
- Fohat, de energie van liefde

Vrijheid van denken

The Theosophical Society (Adyar) heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van, zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven.

Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden.

Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren.

Meningen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van The Theosophical Society (Adyar) ernstig om deze fundamentele principes van de vereniging te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 125 • nr. 1 - maart 2024
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland

Inhoud

Redactie
Marianne Plokker (hoofdred)
Saskia Campert
Wim Leys

Theosofische Vereniging
in Nederland
Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
www.theosofie.nl

Abonnementen
Nederland - € 27,-
België - € 30,-

Daarbuiten worden
extra verzendkosten in
rekening gebracht.
Administratiekosten
bij herinnering € 5,-.
Losse nummers € 7,50
excl. verzendkosten.

Opmaak en druk:
Bizzprint Amersfoort

© 2024

E-mail redactie:
theosofia@theosofie.nl

U kunt het tijdschrift
Theosofia vinden op:
www.theosofie.nl/tijdschrift-t/

<i>Editorial</i>	
Saskia Campert	4
<i>De ervaring van genade</i>	
Tim Boyd	7
<i>Impressie van een bezoek aan Adyar</i>	
Manja van der Toorn	11
<i>Theosofie, hoe doe je dat?</i>	
Jan Nicolaas Kind	14
<i>Interview met Kees Rovers</i>	
Saskia Campert	19
<i>Dagelijkse stappen naar Broederschap</i>	
Pavel Malakhov	22
<i>Fohat: De energie van liefde</i>	
Eneida Carbonell Irrargarri	28
<i>Overpeinzing</i>	
Peter le Poole	33
<i>Heilige geometrie, theosofie en de transformatie van bewustzijn (herpublicatie)</i>	
Scott Olsen & Melodi Simay Acar	35
<i>Adressen Theosofische Vereniging</i>	
	42

De Theosofische Vereniging in Nederland is niet
verantwoordelijk voor enigerlei mening in dit tijdschrift
tot uiting gebracht, tenzij vervat in een officieel document.

Voor dit tijdschrift wordt FSC
gecertificeerd papier gebruikt.

Eeuwige verandering

Een nieuw jaar ligt voor ons. Nu veranderingen onze enige zekerheid zijn, moeten we daar ook in 2024 rekening mee houden. Zeker is dat AI (Artificiële Intelligentie) definitief zijn intrede in ons leven heeft gedaan. Deze trein dendert voort en is waarschijnlijk niet meer te stoppen. Mijn pc wordt steeds eigengereider en toont mij te pas en te onpas allerlei zaken waar ik niet om gevraagd heb. Ook corrigeert of verandert hij mijn teksten ongevraagd, terwijl ik toch alle instellingen heb uitgezet. Schrijvers, vertalers en redacteurs vrezen dat hun werk binnen afzienbare tijd wordt overgenomen door Chat Gpt en andere AI-voortbrengselen. Niet leuk, maar - ik moet het toegeven - soms ook handig. De vraag rijst wel, waar we met onze creativiteit naar toe moeten. Wordt die overweldigd door AI? De tijd zal het leren.

De mensheid verandert

Ook ons mensbeeld gaat veranderen. Het simpele op fysieke gronden gebaseerde onderscheid tussen man en vrouw is voor veel jongeren verouderd. De mens bepaalt voortaan zelf of hij man/vrouw of beiden tegelijk (non-binair) is, ongeacht zijn lichaam. Er blijkt dus verschil tussen geslacht (verwijst naar je lichaam) en gender (hoe je voelt). Ons woordgebruik verandert hierdoor ook. Genderbewust taalgebruik is sinds 2016 in onze taal opgenomen. Een aantal tips: gebruik 'die' in plaats van 'hij/zij' en 'hen' in plaats van 'hem/haar'. We zullen er aan moeten wennen.

Zou het kunnen zijn dat de oorsprong van deze vernieuwingen is terug te vinden in de theosofische leringen? Daar wordt immers gesproken over het wegvallen van de sekseverschillen. Zo lezen we in *Beginnelsen van de esoterische filosofie* van G. de Purucker (blz. 391):

Volgens de leer zullen aan het einde van ons eigen vijfde ras mannen en vrouwen als tegengestelde seksen verdwijnen en tegen het midden van het zesde wortelras (het komende ras) zullen mannen en vrouwen niet langer als afzonderlijke seksen bestaan.

Wie niet weet dat hier sprake is van perioden van miljoenen jaren, kan hierin een basis vinden voor de huidige ideeën over genderfluiditeit. Misschien was de aloude stelregel om esoterische leringen verborgen te houden toch wel verstandig. Nu is veel vrijgegeven, terwijl we weten dat te veel kennis zonder diepgang en achtergrond tot verwarring kan leiden.

De wereld verandert

Natuurlijk kan ik mij vergissen, maar het ziet ernaar uit dat het vertrouwde wereldbeeld waarin wij leven verdwijnt. Sinds de Tweede Wereldoorlog werd de wereld beheerst door de U.S.A. en Europa, kortgezegd het Westen. Onze normen en waarden, ons democratische bestel, onze 'rules-based-order' was wereldwijd richting gevend, kortom we leefden in een unipolaire wereld. Er waren nog wel wat andersdenkenden,

maar de verwachting was dat die zich op korte termijn zouden aanpassen aan onze ideeën.

De nieuwsberichten maken duidelijk dat deze status quo wankelt en dat steeds meer sprake is van een bipolaire of zelfs multipolaire wereld. De zogenaamde derde wereld (met zo'n 6 miljard van de 8 miljard aardbewoners) is wakker geworden en eist zijn eigen rol op. Het westen zal deze verandering niet toejuichen en zich er ongetwijfeld tegen verzetten. Ik vrees dat we nog veel strijd zullen meemaken voordat de rust in de wereld is teruggekeerd en ieder zijn geëigende plek in de hiërarchie heeft gevonden.

Veranderingen dicht bij huis

Ook *Theosofia* is onderhevig aan verandering. Zo is besloten de vaste middenkatern met de activiteitenagenda te vervangen door een digitale versie. Hierdoor kunnen centra en loges hun programmawijzigingen sneller zelf doorvoeren. De secretarissen krijgen hierover nog informatie en instructies. Ook de redactiesamenstelling verandert waarschijnlijk in de loop van het jaar, nu Wim Leys het voorzitterschap na negen jaar zal overdragen.

Binnen onze vereniging is Kees Rovers, voorzitter van Loge Rotterdam, een bekende voorvechter van verandering. Zijn visies zijn vooruitstrevend en doen de wenkbrauwen soms fronsen. Is hij een dromer of een visionair? In dit nummer vindt u een interview met hem.

Voor ons zelf is het goed om ons bij de start van 2024 weer eens af te vragen of we vorderingen maken op het spirituele pad. Veranderen we ten goede? Pavel Malakhov geeft in zijn artikel *Dagelijkse stappen naar Broederschap* heldere aanwijzingen. Ook Jan Kind helpt ons op weg met zijn tekst *Theosofie, hoe doe je dat?* Kortom, we kunnen aan de slag deze lente.

De oplettende lezer zal ontdekken dat het artikel *Heilige geometrie, theosofie en de transformatie van bewustzijn* voor een tweede keer is geplaatst. Dit op verzoek van één van de auteurs die geen genoegen nam met de rectificatie in het vorige nummer. De wereld verandert, de toon verhardt en auteursrechten worden zwaarder bevochten. We leren ermee om te gaan.

Gelukkig blijven sommige tradities onveranderd, zoals de jaarlijkse Internationale Conventie in Adyar. Manja van der Toorn doet in dit nummer verslag van haar recente bezoek aan India.

Namens de redactie een zonnig voorjaar gewenst, waaraan deze *Theosofia* hopelijk een bijdrage levert.

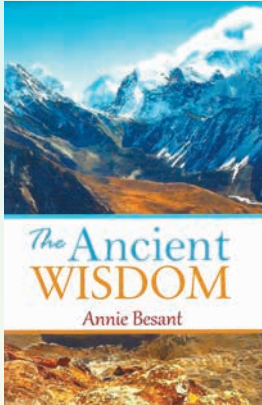

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 56 72

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

Annie Besant (1847 – 1933)

The Ancient Wisdom

An Outline of Theosophical Teachings

Theosophical Publishing House, Adyar, 2e dr. 2015 - 440 pag.

Softcover, ISBN: 9788170595939 – prijs € 18,50

De essentie van de theosofische leringen, 'volledig genoeg om een solide basis te leggen voor verdere kennis', is hoe Annie Besant (1847 – 1933) dit werk beschrijft. Het is een inleiding tot die 'Universele Wijsheid', de Theosofie, de *Brahmā vidyā*. Deze voorziet in een filosofie, ethiek en religie, die voeren naar bewustzijnsverruiming en een beter begrip van leven en werkelijkheid.

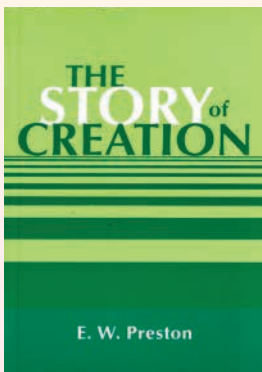
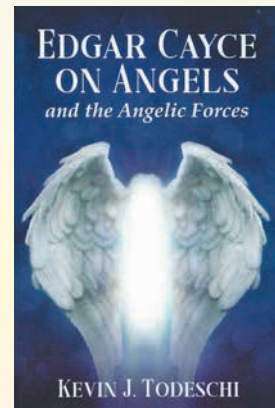
Kevin J. Todeschi

Edgar Cayce on Angels and the Angelic Forces

A.R.E. Press, Virginia Beach, 2019 – 135 pag.

Softcover, ISBN: 9780876049730 – prijs € 22,95

Wie zijn beschermengelen, aartsengelen, spirituele gidsen en goddelijke boodschappers? Zelfs de woorden kunnen troost, geruststelling en hoop geven, want ze suggereren de aanwezigheid van hemelse wezens die zich bekommeren over ons welzijn en op de een of andere manier betrokken zijn bij onze levens en activiteiten. In honderden lezingen, gegeven over een periode van tientallen jaren, bevestigde de beroemde helderziende Edgar Cayce herhaaldelijk het bestaan van engelen en spirituele gidsen.

Elizabeth W. Preston

The Story of Creation – According to 'The Secret Doctrine'

Theosophical Publishing House, Adyar, 2e dr. 2007 – 109 pag.

Softcover, ISBN 8170591562 – prijs € 4,00

Bij een eerste poging om De Geheime Leer (1888) te lezen, verliezen veel studenten de weg in de rijkdom en uitbundigheid van de ideeën ervan. Het is als een bos, waar de bomen zo dicht, gevarieerd en mooi zijn dat het moeilijk is om een speciaal pad te vinden of te volgen. Om deze reden, omdat de schijfster één pad wil volgen: dat van de wetenschap, en om precies te weten te komen wat De Geheime Leer over bepaalde wetenschappelijke onderwerpen zegt, heeft zij er gedeelten uitgehaald die een directe wetenschappelijke waarde en interesse lijken te hebben. Deze uittreksels staan strikt in de volgorde waarin ze in het origineel voorkomen.

De ervaring van genade

Tim Boyd

Tim Boyd is International President van de Theosophical Society (Adyar). Dit artikel verscheen in *The Theosophist* Vol. 145.3, december 2023 onder de titel: *The Experience of Grace*.

Aan het begin van H.P. Blavatsky's (HPB) meditatie-diagram noemt zij twee essentiële dingen die nodig zijn voor het meditatieproces. Eerst spreekt ze over de noodzaak om 'een denkbeeld van eenheid te vormen', vervolgens over de twee aspecten die daarbij horen.

Het eerste is 'uitbreiding in ruimte'; de tweede is 'onbegrensdsheid in tijd'. Tijd en een soort uitbreiding in ons denken worden zo een belangrijk aspect van het meditatieve proces. In het verloop van het gewone leven is tijd een variabele ervaring. Ook al meten we het in seconden, minuten en uren, onze tijdsbeleving varieert. De oude uitdrukking dat 'de tijd vliegt als je plezier hebt' is niet zomaar een uitdrukking van 'oude mensen'. Het is onze gedeelde observatie.

Op momenten van crisis of pijn lijkt de tijd veel langzamer te gaan. Tijd is niet absoluut of onveranderlijk. Het is ook duidelijk dat naarmate we ouder worden: tijd is relatief. Hij lijkt sneller voorbij te gaan. Het is een veel voorkomende uitdrukking onder ouderen: 'Waar is de tijd gebleven? Het lijkt alsof het gisteren was.' Ik aarzel als ik bij vrienden met kinderen ben, om hen naar de kinderen te vragen. Als ik aan die kinderen denk, herinner ik me ze als klein, maar als ik naar het kleine kind vraag, blijkt dat hij of zij nu is afgestudeerd of getrouwd. Dit alles maakt deel uit van deze flexibiliteit in de perceptie van tijd.

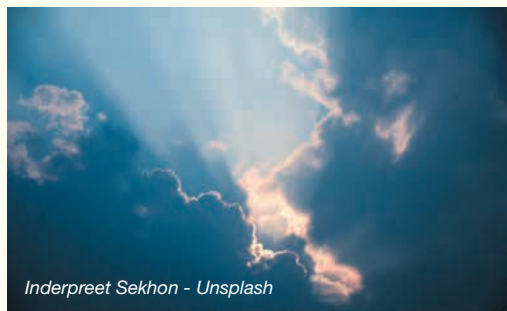
Als we lang genoeg leven, beseffen we één ding: het is voor ons onmogelijk om alles te weten wat er te weten valt. Tijdens zijn leven werd Socrates beschreven als de meest wijze van alle mensen. Deze erkenning was gebaseerd op iets wat voor hem een feit was, waarover hij zei: 'Ik weet dat ik niets weet.' Hij formuleerde het ook op een andere manier: 'Ik weet niet wat ik niet weet.' Deze erkenning onderscheidde hem van andere mensen met diepgaande kennis. In de loop van ons leven bestuderen we verschillende filosofieën en denksystemen in een poging grip te krijgen op een grotere realiteit. Ze schieten steevast tekort in het geven van een adequate beschrijving van de werkelijkheid.

In de Indiase spiritualiteit worden vier brahmaanse levensfasen of ashrama's onderscheiden:

(1) Jeugd, waar we luisteren en leren. (2) De huishouder, waarbij we de dingen die

we hebben gehoord toepassen bij het vormen van een gezin en het vergaren van rijkdom. De laatste twee fasen hebben betrekking op een rijpingsproces van ons bewustzijn. (3) De derde ashrama is idealiter een tijd van introspectie. Nadat je de verschillende verantwoordelijkheden in het leven hebt vervuld, krijg je tijd om dieper naar de dingen te kijken, om te proberen verbinding te maken met toestanden die verder gaan dan wereldse omstandigheden. Daarom wordt hij omschreven als de 'bosbewoner'. (4) De vierde en laatste ashrama is de 'verzaker', waarin alle wereldse relaties worden opgegeven en de resterende levensenergieën worden gericht op de vereniging met het goddelijke.

Het systeem van de vier ashrama's was gebaseerd op het ideaal van tachtig levensjaren, waarbij elke fase ongeveer twintig jaar bedroeg. Dit leeftijdsgerelateerde proces werd nageleefd, gestandaardiseerd, waarbij men streefde naar steeds meer focus en afstemming op de werkelijkheid, of Eenheid. Nogmaals, dit hield allemaal verband met het idee dat er iets is dat ons kennisvermogen te boven gaat.

In de jaren zeventig verscheen een interessant pamflet van I.K. Taimni. Het gaat over goddelijke genade en zelfredzame inspanning en het verschil tussen deze twee manieren om naar het leven en de wereld te kijken. 'Genade' werd gedefinieerd als 'een onverdiende goddelijke hulp', of *krpa* in het Sanskriet. Taimni maakt duidelijk dat genade als ervaring onmiskenbaar en consistent

met onze eigen ervaring is. Er zijn momenten in het leven van de meeste mensen waarop schijnbaar uit het niets een verheven ervaring op ons neerdaalt; waar we zonder enige waarneembare oorzaak verheven worden op een manier die niet gerechtvaardigd lijkt te worden door ons gedrag. Er zijn talloze voorbeelden in de menselijke geschiedenis. Een van de meest bekende en meest gezongen liedjes in de Engelse taal heet 'Amazing Grace', dat de ervaring van één man vertelt. Het is geschreven door iemand die in zijn latere leven christelijke predikant werd, John Newton. Toen hij echter deze ervaring van genade had, was hij verre van een voorbeeld van religieus handelen.

Eerder in zijn leven, in de 18e eeuw, was Newton een slavenhandelaar, een schipper die Afrikaanse slaven kocht, verkocht en vervoerde. Toen hij met een scheepslading slaven de Atlantische Oceaan overstak, had hij zijn ervaring van genade. De woorden van het lied dat hij jaren later schreef beschrijven het: 'Verbazingwekkende genade, hoe zoet het geluid, dat een ellendeling als mij redde! Ik was ooit verdwaald, maar nu ben ik gevonden, ik was blind, maar nu zie ik'. Dit zijn de woorden van het eerste couplet van het lied.

In de Bijbel staat het bekende verhaal van de verloren zoon die het huis van zijn vader verlaat, zijn deel van de rijkdom van zijn vader meeneemt en alles verkwist tijdens zijn reizen, om tenslotte in een ver land in een vernederende toestand te belanden. Daar leeft hij zijn leven, afgesneden van de pracht en praal die hij had gekend, hongerig en werkend in het laagste beroep. Op een dag herinnert hij zich hoe goed hij het

had in het huis van zijn vader. Met het moeizaam verkregen besef van alles wat hij heeft achtergelaten, verklaart hij: 'Ik zal opstaan en terugkeren naar het huis van mijn vader.' Dit is dus een goedgunstig moment dat velen zouden omschrijven als onverdiend door zijn gedrag en activiteiten. Dit ligt buiten het bereik van wat we normaal zeggen te kunnen begrijpen.

Een ander punt dat Taimni in zijn korte artikel naar voren brengt, is dat twee opvattingen bepalend zijn voor de manier waarop veel mensen hun spirituele leven leiden. Er zijn mensen die zich bezighouden met het bhakti-pad, zichzelf leegmakend in liefdevolle overgave aan het goddelijke met de verwachting en de ervaring van 'onverdiende' door God geschonken zegeningen. Het Sanskrietwoord voor de andere benadering, die van eigen inspanning, is Purushārtha – de geest (Purusha) wiens doelgerichte activiteit (artha) gericht is op het opbouwen van een betekenisvol leven. Dit komt sterk overeen met het theosofische standpunt dat het universum wordt beheerst door de wetten van oorzaak en gevolg, van karma.

Vanuit het perspectief van eigen inspanning is genade niet willekeurig en verschijnt ze niet eenvoudigweg omdat een persoon die het niet verdient erom vraagt of bidt. De gedachte is dat er, ook al is het onzichtbaar, een oorzaak moet zijn. De vraag wordt: welke van deze tegenstrijdige ideeën is juist? Of welke combinatie van deze twee geeft een accuraat beeld van het universum en de manier waarop wij daarin functioneren?

We weten dat elke oorzaak zich niet noodzakelijkerwijs openbaart in een onmiddellijk gevolg. Op het gebied van de mechanica of scheikunde verschijnen de resultaten snel, waardoor het verband tussen oorzaak en gevolg duidelijk wordt. We mengen chemicaliën met elkaar en bepaalde dingen gebeuren vlak voor onze ogen. Maar in de levenswetenschappen is dat anders.

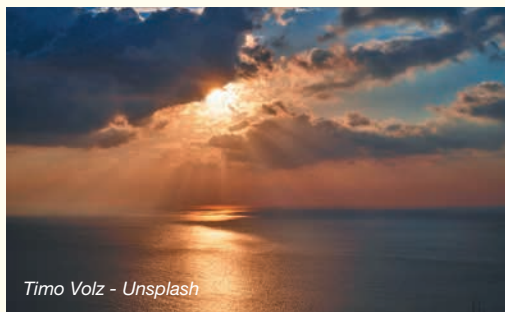
In de biologische wereld, die uit levende wezens bestaat, planten we een zaadje dat op een kiezelsteen lijkt en na verloop van tijd wordt het iets heel anders. De oorzaken die inherent zijn aan dat zaadje, zullen zich, als ze worden gevoed, in de loop van de tijd manifesteren.

Kinderen worden geboren na een zwangerschapsproces dat negen maanden duurt vanaf het moment van de conceptie tot het moment dat een functionerend mens verschijnt. In de geologische wereld horen we over aardbevingen die op verschillende plaatsen in de wereld voorkomen. Dit is een langdurig fenomeen, waarbij de tektonische platen van de aarde gedurende een bepaalde periode tegen elkaar aan duwen. De gegenereerde krachten blijven een tijd onopgemerkt, maar op een gegeven moment komt er een plotselinge, krachtige en destructieve ontlading. De oorzaken openbaren zich niet onmiddellijk.

Het idee is dat een soortgelijke opeenstapeling van innerlijke effecten betrokken is bij ervaringen van genade. Voor degenen die waarde hechten aan de reïncarnatietheorie

komt, wanneer we in termen van vele levens denken, niet elke afzonderlijke oorzaak tot bloei in ieder leven. We hebben de neiging om karma, wat letterlijk ‘actie’ betekent, te verdelen in de twee polen van oorzaak en gevolg. De oude wijzen die er diep over nadachten, classificeerden karma in drie typen: (1) Prârabdha: karma dat ‘gerijpt’ is en in dit leven tot uitdrukking komt. (2) Sanchita: het totale reservoir van ons karma, waarvan slechts een fractie in een bepaald leven actief is. (3) Âgami, het karma dat we momenteel van moment tot moment creëren.

In het Tibetaans boeddhisme hebben ze een grappige manier om met de onverklaarbaarheid van genade om te gaan, terwijl ze toch vasthouden aan het oorzaak-en-gevolg-model. Ze erkennen dat zelfs als we karma als een van de wetten van het universum beschouwen, er nog steeds dingen onverklaard blijven. Zo hebben ze een categorie van karma die wordt beschreven als ‘geluiskarma’. Het is niet iets dat noodzakelijkerwijs een resultaat is van onze daden; het is alsof krachten in het universum die ons begrip te boven gaan, samenspannen en ons zegenen.

Een van de moeilijkheden voor ons is dat ons bewustzijn onvoldoende capaciteit heeft om een volledige beschrijving van de werkelijkheid te omvatten, hoe diep we ook gaan als studenten of beoefenaars. Zoals wordt gezegd in Shakespeare’s Hamlet: ‘Er zijn meer dingen in hemel en aarde dan waarvan in jouw filosofie wordt gedroomd.’ Zelfs HPB merkte bij het schrijven van *De*

Geheime Leer op dat veel van de woorden en gedachten niet van haarzelf waren en dat haar heel vaak teksten te schrijven werd gegeven die ze niet helemaal begreep.

Of we het nu genade noemen of gewoon de aard der dingen, we ontdekken dat er bepaalde dingen diep in ons zitten die niet het resultaat zijn van onze inspanningen. Het hele idee dat er een goddelijk plan bestaat waarin niet alleen wij, maar ieder atoom en elke energie van dit universum functioneert, is fundamenteel voor een goed begrip van van spiritualiteit. Wij zijn een oneindig klein onderdeel van een groter leven waarin onze persoonlijke wil en inspanningen zinloos zijn. Binnenin ons bevindt zich een blauwdruk, waardoor we allemaal zijn voorbestemd om door inspanning of genade te groeien naar de volheid van het goddelijke Zelf.

Dit zijn gedachten die ons kunnen helpen bij het ontwikkelen van een evenwichtige aanpak. J. Krishnamurti noemde Waarheid ‘een land zonder paden’. Er zijn geen vaste methoden om dit land te onderzoeken of te beschrijven. Rumi zei in een gedicht: *Voorbij ideeën over verkeerd doen en goed doen is een veld. Ik zal je daar ontmoeten. Als de ziel in dat gras ligt, is de wereld te vol om over te praten. Ideeën, taal, zelfs de uitdrukking ‘elkaar’ slaan nergens op.* We zijn omringd met en doordrongen van een universeel bewustzijn dat goddelijk van aard is. Wij zijn hier om er verbinding mee te maken.

Vertaling Marianne Plokker

Impressie van een bezoek aan Adyar

De 148ste TS Internationale Conventie **Manja van der Toorn**

Manja van der Toorn is lid van de Theosophical Society sinds 1989 en lid van de Annie Besant Loge in Naarden. Zij is intensief betrokken bij het werk op het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) te Naarden.

Een verblijf op het Internationale Hoofdkwartier van de Theosophical Society in Adyar India, is niet alleen interessant vanwege de uitwisseling met theosofen uit alle windstreken, maar vooral omdat het een wonderschone inspirerende ervaring is.

In de 148 jaren dat de Conventie inmiddels werd gehouden was deze voor velen aanleiding een bezoek te brengen aan deze paradijselijke enclave in de miljoenenstad Chennai, in het warme en vochtige zuiden van India. De temperatuur was bij aankomst 30°C en zakte alleen bij een regenbui, tot circa 25°. Al bij het ontwaken hoor je het zachte geluid van chantende hindoebroeders, de salaat, en het geluid van de ontwakende natuur. Dan naar het strand te wandelen, het opgaan van de zon boven de Indische oceaan te beleven, de zonnegroet te brengen en zo de dag in openheid en dankbaarheid te mogen beginnen.

Het thema van de vijf dagen durende Conventie (31 december tot 4 januari) was *Exploring and Understanding Universal Intelligence*. Dit thema werd uitgewerkt in interessante lezingen, paneldiscussies, workshops, artistieke voorstellingen en tentoonstellingen. Aan het begin van elke dag was er yoga en pranayama met Vimal Chand en Elena Bessie Camplone in de Blavatsky-bungalow, een puja-bijeenkomst in de Bharata Samaj hindoetempel of een stille meditatieve wandeling met de boeddhistische monnik Eerwaarde Olande Anande Thera.

De opening van de Conventie wordt elk jaar gevormd door een ceremonie waarbij gebeden en mantras van verschillende grote religies worden gereciteerd en een groet en een inspirerend woord van de verschillende landelijke afdelingen wordt uitgesproken.

De lezingen en panels op het toneel van het Adyar Theatre onderzochten elk op hun eigen manier wat Universele Intelligentie zou kunnen zijn en wat haar uitdrukkingsvormen zouden kunnen zijn in de werkelijkheid. Het verband met ons eigen leven en handelen was daarbij uiteraard een richtsnoer. Hier

volgt een korte beschrijving van slechts enkele van de lezingen.

Dr. Deepa Padhi, vice-voorzitter van de TS, over Universele Intelligentie, verwees impliciet naar Blavatsky's werk *De Geheime Leer* en traceerde het ontstaan van intelligentie in de kosmos. Haar conclusie was: 'universele intelligentie is aanwezig in ieder van ons'.

Radha Raghunathan PhD, MA, hoofd van de afdeling Sanskriet-manuscripten van de Adyar Bibliotheek/Onderzoekscentrum, sprak over Universele Intelligentie vanuit een advaita-standpunt, met voorbeelden uit verschillende bronnen, namelijk de mahavakya's, de sankhya-filosofie, Shankara's *Tattvabodha*, en de leringen van Vivekananda. Zij kwam uiteindelijk tot conclusies als: 'wie Brahman kent is Brahman', 'het doel van het universum is intelligentie', 'universele intelligentie is God zelf'.

Indrukwekkend was de presentatie van Joss Brooks, Australisch ecooloog, die verschillende gebieden tot ontwikkeling heeft gebracht waaronder Pitchandikulam Forest in Auroville. Onder de titel *Remembering the Future Garden* gaf hij een beeld van de geschiedenis van de natuur in Auroville vanaf de jaren '70, toen op die locatie alleen nog wat bergen zand te zien waren. Het gebied in Auroville is onder zijn leiding veranderd in een bos, een waar tropisch paradijs.

In de Chanting Workshop met Dr. Jaishree Kannan hebben we in twee sessies twee verschillende vredesmantra's leren reciteren, via de oeroude Vedische methode van uitsluitend 'volledig luisteren' en nazingen.

Het programma van de Conventie was dus overvloedig en divers, en het geheel was ook zeer goed georganiseerd. Het organisatie-team functioneerde bijzonder soepel en plezierig, met als 'convention officer' Shikhar Agnihotri, die de verschillende programma-onderdelen introduceerde.

De schone kunsten

Binnen het programma was dit jaar veel aandacht voor kunst. Er waren diverse exposities georganiseerd. Omdat er onlangs in het archief een waardevolle kunstcollectie werd ontdekt, is in Raja House een 'conservation room' opgezet waar schilderijen worden gerestaureerd. Voor dit 'Adyar Art Conservation Project' onder supervisie van conservator Anupama Gaur Bsc, zijn twee restaurateurs uit Delhi aangetrokken, Kyam en Subhankar. Onbetwiste hoogtepunten uit de collectie zijn acht werken van Florence Ada Fuller, die tussen 1909 en 1911 op het landgoed in Adyar heeft gewoond en bekende theosofen zoals Annie Besant, Krishnamurti en diens broer Nitya heeft geportretteerd. Elke vrijdag was de conservation room toegankelijk voor bezoekers, om de restaurateurs hun subtiele werk te zien verrichten. Er werd uitleg gegeven over het restauratieproces aan de hand van presentaties die elk stadium van het proces lieten zien.

Bezoek aan de dierenkliniek

Op de eerste regendag in Adyar brachten we een bezoek aan de door Annie Besant opgerichte dierenkliniek. We werden vriendelijk ontvangen en rondgeleid, aanvankelijk langs tientallen honden, veelal verkeersslachtoffertjes die bijvoorbeeld

een of meer pootjes moeten missen, maar ook verwaarloosde zwerfhonden met verwondingen. De dieren werden zorgvuldig onderzocht en behandeld en werden na verloop van tijd weer naar een nieuw permanent baasje gebracht. Verder op het uitgestrekte terrein van de dierenkliniek zagen we paarden, koeien, ezels, varkens, geiten en kippen, alle onder de goede zorg van de werknemers van de kliniek. Het is aandoenlijk te zien dat deze zorg zich uitstrekt tot elk van deze hulpbehoevende dieren, en dat geen opgave te moeilijk, of geen strijd bij voorbaat verloren lijkt.

Tot slot

Deze plek is door mevrouw Blavatsky, kolonel Olcott, Annie Besant, Krishnamurti en vele anderen hun thuis genoemd. De sfeer van de kamers van mevrouw Blavatsky en Annie Besant in het Headquarters Building, waar zij hun werk voor de mensheid deden, waar ze hun uitzonderlijke boeken schreven en occult onderzoek verrichtten, is heel bijzonder. Het roept diep respect en bewondering op voor hun gedrevenheid en liefdevolle toewijding.

Boodschap van de President voor de 148e Conventie:

Het is een wijdverbreide misvatting die we allemaal lijken te koesteren: dat er aan de ene kant een universele intelligentie bestaan en dat wij aan de andere kant staan; dat er een hemel en een aarde is, een god en al het overige. Hoe sneller we ons ontdoen van deze overtuiging van afgescheidenheid, hoe sneller wijzelf en de aarde heel kunnen worden.

Tim Boyd

De website van de Conventie:

<https://convention.ts-adyar.org>

Voor alle video-opnamen van de Conventie: Watch the recorded sessions of the 148th International Convention

TVN-leden die het stoffelijk lichaam hebben afgelegd:

Rectificatie: in de vorige editie van Theosofia, nr. 4, december 2023, stond bij het overlijdensbericht van Elizabeth van den Broek abusievelijk dat zij 76 jaar is geworden, maar dat had 82 jaar moeten zijn.

Op 10 januari 2024 is overgegaan de heer E.F. Wilfred uit Almere
Hij was 86 jaar en lid sinds 2013.

Op 9 februari 2024 is overgegaan de heer R.G. Hamers uit Heerlen.
Hij was 60 jaar en lid sinds 1 jan 2024.

Moge onze liefde en dankbaarheid hen begeleiden op hun verdere zielereis.

Theosofie, hoe doe je dat?

Jan Nicolaas Kind

Jan Nicolaas Kind is lid van de Amerikaanse afdeling van de Theosophical Society (Adyar) en woont in Brasilia. Hij is hoofdredacteur van *Theosophy Forward*, een e-Magazine, dat sinds 2009 in 5 talen op het internet verschijnt. www.theosophyforward.com

Dit artikel werd gepubliceerd in *Theosophy Foreward* 26 maart 2017 onder de titel *How do you do Theosophy?*

Vaak wordt over het hoofd gezien dat theosofie een denksysteem is dat speciaal is ontworpen om ons ervan bewust te maken dat de enige geldige reden dat we hier op deze blauwe knikker, aarde genaamd, zijn, is om anderen te dienen en te helpen. In deze materiële jungle van ons draait het allemaal om winnen, ons land eerst, wij tegen hen, wat een versnelling van het verdeeldheid zaaiende denken veroorzaakt. In deze context hoor ik niet zelden dat velen in onze kringen zich druk maken over de bestaansredenen van de Theosophical Society (TS) en zelfs over theosofie. Ze beweren dat 120-130 jaar geleden de TS iets bijzonders, iets 'nieuws' te delen had met de wereld, maar dat is nu allemaal anders. Er zijn zoveel 'spirituele' organisaties actief die de verspreiding hebben voortgezet van datgene wat de TS vele decennia geleden zo uniek maakte. Dit standpunt is volkomen onjuist en het laat zien dat velen vandaag de dag misschien niet helemaal hebben begrepen waar theosofie voor staat.

De toestand in de wereld om ons heen is duister en hoewel we geacht worden elkaar te beschermen, wordt de voor de hand liggende verbondenheid met anderen hopeloos verstoord, bedreigd en overschaduwed door onwetendheid en hebzucht. Onderwijssystemen die de afgelopen vijftig tot tachtig jaar zijn ontwikkeld, zijn uitsluitend gericht op het veranderen van jonge wereldburgers in gemene concurrenten die streven naar de 'ultieme' doelstellingen in het leven: geld, meer geld, status en de nieuwste smartphone. De wereld, die snel verandert in een mondiaal dorp, is gevuld met miljoenen die verstrikt zijn in de ketenen van het materialisme.

Waarheid en fatsoen hebben plaats gemaakt voor andere feiten en vulgariteit, de bestaande systemen en hun onvermoeibare medewerkers doen hun uiterste best om de trein naar nergens op hoge snelheid door te laten rijden. Theosofen die 'twijfelen' moeten zich echter realiseren dat als er ooit een moment is geweest voor een theosofische beweging, of, zo je wilt, voor theosofie, het nú en op dit moment is.

Om het bovenstaande te onderstrepen en te wijzen op onze verantwoordelijkheid schreef Victor Peñaranda uit de Filipijnen in een artikel getiteld *Keepers and Sharers of the Ageless Wisdom*, gepubliceerd in *Theosophy Forward*:
Theosofie belichaamt zowel oude als moderne uitdrukkingen van de tijdloze wijsheid en is aan theosofen toevertrouwd als erfgoed om te behouden en te verspreiden.

Deze hoeveelheid kennis kan worden gearchiveerd in de virtuele realiteit en in het menselijk geheugen, zij is toegankelijk voor interpretatie en zij zou een actieplan kunnen zijn. Door aan dit actieplan deel te nemen zijn theosofen 'bewaarders van de tijdloze wijsheid' geworden, in welke sociale context of onder welke politieke omstandigheden ze ook mogen leven.

Het is waar dat theosofen niet de unieke 'hoeders' zijn; andere zoekers dragen zeker ook bij, maar er bestaat consensus: wij, als kern van broederschap, moeten een baken in de duisternis zijn en door *onvoorwaardelijke dienstbaarheid* aan de wereld kunnen we harmonie brengen in een verdeelde mensheid.

Om dat te bereiken moeten we onszelf er dagelijks aan herinneren wat theosofie voor ons betekent, wat we ervan hebben geleerd en hoe we haar ieder uur van de dag in de praktijk kunnen toepassen. Zo toepassen dat we pal staan tegen onrechtvaardigheid en klaar zijn om de verdeelde wereld te inspireren en te verenigen, in het besef dat we allemaal verbonden zijn met de tijdloze wijsheid.

Hieronder enkele praktische en gemakkelijk te volgen stappen, opgeschreven in een eenvoudige handleiding voor degenen die theosofie willen DOEN.

Theosofie is wat een theosoof doet, niet wat hij denkt, bestudeert, voelt, maar wat hij doet.

H.P. Blavatsky

Hoe beoefen je theosofie? Een handleiding in tien stappen voor degenen die theosofie in hun dagelijks leven willen toepassen.

1. Hoe kun je theosofie voor jezelf bewijzen?

Neem als uitgangspunt de fundamentele stellingen: grenzeloosheid, cycliciteit en groei.

Gebruik deze ideeën als een hypothese voor de wereld zoals jij die waarneemt. Op welke manier zie je bijvoorbeeld cycliciteit werken in de wereld om je heen en in je eigen leven?

Het vermogen om cycliciteit

te zien werken is een progressief proces. Het gaat samen met de verdieping van het begrijpen van theosofie, wat jaren of zelfs levens kan duren.

Patrick McManaman - Unsplash

2. Hoe herken je de theosofische basisprincipes van cycliciteit en karma?

Cycliciteit verwijst naar het periodiek komen en gaan van universa, werelden enz. Het basisprincipe van alles wat zich manifesteert, of het nu om universa, werelden of wezens gaat, is harmonie. De wet van karma, de wet van oorzaak en gevolg, werkt voortdurend aan het herstellen van de harmonie. Kunt je zien hoe het theosofische

beginsel van cycliciteit verband houdt met de wet van karma?

Identificeer de werking van cycliciteit.

Wees stil en let op je gedachten en zie dat ze in cycli terugkomen. Dit geldt voor alles in de natuur, in beschavingen, enz. Beschouw je leven als een verbindende schakel tussen vorige en toekomstige levens, als een uitdrukking van oorzaak en gevolg.

Erken dat de wet van oorzaak en gevolg altijd en overal werkt. Alle andere natuurwetten zijn afgeleid van de wet van karma, met zijn oorzaken en gevolgen, en werken naar harmonie toe.

(*Shīla*, de sleutel van harmonie in woord en daad)

3. Visualiseer de gevolgen van deze fundamentele principes

Begin met reïncarnatie en karma (het verleden).

Alles wat je overkomt, is het resultaat van het verleden. Wees tevreden met je huidige lot en werk eraan om van daaruit verder te bouwen en verder te gaan.

De wet van karma is troostrijk voor alle wezens, leert wat compassie inhoudt en leidt tot universele harmonie. Als je diep over deze wet nadenkt, word je een medewerker van de natuur.

Wees je bewust van het feit dat alles wat je doet niet alleen gevolgen heeft voor jezelf, maar ook voor het grotere geheel, de wereld. De mensheid als geheel is verantwoordelijk voor de toestand van de wereld en ieder individu dat daar deel van uitmaakt, is medeverantwoordelijk. (*Virāga*, onverschilligheid voor plezier en pijn)

4. Hoe kun je deze fundamentele principes gebruiken om je leven vorm te geven?

Begin met reïncarnatie en karma (de toekomst).

Alles wat je doet heeft gevolgen voor jezelf en voor de wereld. Niets blijft zonder effect!

Daarom: 'zaag de tak waarop je zit niet af.' Met andere woorden: elke vorm van egoïsme zal op je terugkaatsen. Alles wat je een ander aandoet, zal ook jou worden aangedaan.

Dit is de basis voor de 'gouden regel' in alle religies: doe de ander niet aan wat je niet wilt dat jou wordt aangedaan.

Let op: Hoewel dit nog niet de hoogste ethiek is, zouden we, wanneer toegepast, al in een paradijs leven in vergelijking met de werkelijke toestand van de wereld. Een ander gevolg is dat je de ander liefhebt om hemzelf.

(*Dāna*, de sleutel van liefdadigheid en onsterfelijke liefde)

5. Leef in het nu

Wat gedaan is, kan niet ongedaan gemaakt worden. – Shakespeare

Leven in het verleden is rampzalig en illusoir, omdat het piekeren, passiviteit en traagheid stimuleert. Het enige belangrijke moment is NU. Het enige wat telt, is wat er nú moet gebeuren. Wees steeds sterk en moedig in al je beslissingen en acties.

(*Virya*, de onverschrokken energie die zich een weg baant uit het moeras van aardse leugens naar de verheven Waarheid)

Deze eerste vijf stappen (hierboven) zijn de basisvaardigheden; nu zullen de diepere aspecten worden behandeld.

6. Wetmatigheid van hiërarchieën – Jij bent zowel de discipel als de leraar

Er zijn mensen die een beter begrip van de universele wetten hebben dan jij. Wees gretig en open voor grotere waarheden die worden doorgegeven door degenen met die bredere perceptie. Leraren spreken ook tot ons in boeken, enz. Heb een open geest en wees leergierig, koester de staat van verwondering.

Er zijn ook mensen die minder weten dan jij. Vertel ze over de wet. Oefen je in het lesgeven aan anderen: onderwijs in gedachte, woord en daad. Wees geduldig, net zoals jouw leraren geduldig zijn met jou. Er zijn anderen die minder ver zijn in hun spirituele ontwikkeling en jij kunt hen helpen en ondersteunen. Wees in denken en doen altijd een voorbeeld voor anderen.

(Kshanti, geduld dat door niets wordt verstoord)

7. Respecteer de mening van anderen en probeer je eigen mening breder, universeler te maken

Iedereen en alles, goden, mensen, dieren, planten, etc., hebben zichzelf ontwikkeld vanuit de eeuwigheid die achter hen ligt, tot de unieke wezens die ze nu zijn. Dit verdient respect. Er zijn oneindig veel mogelijkheden en latente krachten in ons die we in de loop van de tijd zullen ontwikkelen.

8. Ontwikkel onderscheidingsvermogen en verbeeldingskracht

Stel jezelf in gedachten voor als de meest nobele mens die je je kunt voorstellen. Op deze manier creëer je in feite een verbinding en maak je 'contact' met je hogere Zelf: Buddhi-Âtman. Mediteer erover. Maar laat het niet uitgroeien tot een dogma. Houd het altijd in je bewustzijn en probeer het te volgen, op deze manier volg je je Zelf.

Dit beeld is de toetssteen voor al je gedachten en handelingen en voordat je 's avonds gaat slapen is een uitstekend moment om het te testen. Verfijn dit beeld voortdurend.

(Dhyâna, diepgaande spiritueel-intellectuele contemplatie)

9. Visualiseer de eenheid van het leven

Probeer je voor te stellen dat alle mensen, dieren, planten, sterren, planeten, etc. in essentie één zijn. Concentreer je tijdens je meditatieoefeningen hierop: jullie zijn allemaal mensen in je dorp, stad en land; zowel vrienden als vijanden, je bent verbonden met alles wat is, inclusief goden en mineralen. Wees je ervan bewust dat broederschap een feit in de natuur is.

(Prajnâ, begrip, wijsheid)

10. Mededogen, compassie

Wanneer eenheid een feit is, is er niets natuurlijker in de kosmos dan mededogen. Compassie is een staat van bewustzijn. Probeer altijd te beseffen dat alle wezens één zijn en dat we allemaal delen van elkaar zijn. Benader in denken en doen alle levende wezens in dit bewustzijn. (*Karuna*, compassie)

Avalokiteshvara, de bodhisattva van mededogen. (A. Barker Pixabay)

Interview

Een gesprek met Kees Rovers

Saskia Campert

Loge Rotterdam stond samen met zes andere loges aan de basis van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN), opgericht op 14 mei 1897. De huidige voorzitter Kees Rovers kennen we als een man met uitgesproken meningen en een duidelijke eigen visie. Is hij een dromer of een visionair? Dat hij bijzondere intuïtieve gaven heeft, merkte ik onlangs tijdens zijn bezoek aan Zeeland. Reden genoeg voor een indringend interview.

Wil je ons iets vertellen over je achtergrond en je eerste kennismaking met theosofie?

Kees groeit op in een gezellig rooms-katholiek gezin, waar religie deel uitmaakt van zijn omgeving. Zo zijn een oom en neef missionaris. Een tante en nicht zijn kloosterling. Kees ontdekt dat het uiterlijke decorum van het geloof ver af staat van werkelijk geloof. Hij is een ontvankelijke jonge man en merkt dat hij energie kan overdragen waarmee hij anderen helpt. Zijn interesse in spiritualiteit is daarmee gewekt en hij gaat op pad. Een lange zoektocht volgt: o.a. cursussen magnetiseren, hypnotiseren, Reiki 1 en 2 en de Mastergraad Inwijding. Op Kees' eigen website is meer informatie te vinden (www.keesrovers.nl).

Diep van binnen herkent hij de drijfveer van zijn oom, de missionaris. Ook hij wil eraan werken de wereld een betere plek te maken en zoekenden een helpende hand te bieden. Zijn pad brengt hem bij zijn spirituele mentor Nico Minnen, met wie hij zeven jaar lang 'Zielesynthese' bestudeert. Nico adviseert hem te mediteren op een meester. Kees volgt dit advies en kiest een meester zonder te weten wie dat werkelijk is.

Onderzoek tijdens het opzetten van zijn website in 2005, brengt hem in 2010 in contact met de TVN. In de bibliotheek van de loge ziet hij het boek 'De Mahatmabrieven' en enkele foto's van KH en ontdekt hij dat dit de meester is die hem al jaren begeleidt!

Besturendag 2023 in Loge Rotterdam

Kees voelt deze ontdekking als ‘thuiskomen’. Aansluiting bij de TVN is een logische vervolgstap en het contact met Loge Rotterdam komt tot stand.

Hoe paste je spirituele ontwikkeling in je dagelijks leven?

Vijftiendertig jaar was Kees eigenaar van herberg ‘Het Wapen van Strijen’, een

drukbezochte horecagelegenheid (slapen/eten/drinken). Dit werk bracht hem in contact met heel veel mensen. Vaak ziet hij dat de mens lijdt en geholpen zou moeten worden. Hij ervaart gaandeweg dat hij voor velen die helpende hand kan zijn, de eye-opener. Hij voelt dat hij een taak heeft in deze wereld en gaat cursussen geven voor groepen en aan privépersonen.

Opmerkelijk is dat hij regelmatig dingen ‘ziet’ die anderen niet zien. Vaak is dat lastig uit te leggen, maar de beelden die hij ontvangt zijn voor hem een grote hulp om zichzelf en anderen beter te begrijpen.

Een gedreven man, die beseft dat hij ervoor moet waken zijn thuisbasis niet uit het oog te verliezen. Voor zijn vrouw Yvonne is zijn missie niet altijd even gemakkelijk. Kees beseft dat en is dankbaar voor haar steun en begrip.

Loge Rotterdam als thuisbasis

In 2013 wordt Kees gevraagd voorzitter van Loge Rotterdam te worden, maar door interne weerstand gaat de benoeming niet door. In 2021 wordt hij opnieuw gevraagd voorzitter te worden en aanvaardt hij deze verantwoordelijkheid. Zijn benoeming betekent een aanvaring met wat hij de ‘oude theosofen’ noemt, die naar zijn zeggen veranderingen in de weg staan. Iedereen die betrokken is bij het werk in een centrum of loge zal herkennen wat hij bedoelt.

Theosofie bestrijkt een breed scala onderwerpen, die op verschillende manieren kunnen worden aangepakt. Denk aan het bekende onderscheid tussen jnana-yoga (kennis vergaren via literatuur/studie), dhyana-yoga (werken aan jezelf met o.a. meditatietechnieken) en karma-yoga (goede daden verrichten). Kees ziet dat binnen de TVN vooral aandacht wordt geschonken aan het bestuderen van boeken en dat de andere paden worden vergeten. Daar wil hij verandering in brengen. Samen met Mark Becking start hij in 2019 een nieuwe benadering, waarbij aandacht voor zelfkennis en zelfontwikkeling voorop staat. Zoals Mark het uitdrukte: kies geen bypass, maar ontwikkel je rechtstreeks door je hart.

Theosofie in verandering

Kees onderschrijft de missie en doeleinden van TVN, maar zou meer nadruk willen leggen op het ontwikkelen van zelfkennis. ‘Verbeter de wereld, begin bij jezelf’ zou het uitgangspunt moeten zijn. Dienstbaarheid is mooi, maar als de lamme de blinde helpt komt er weinig van terecht. Het tijdperk van Aquarius is aangebroken,

wat betekent dat we voor een omwenteling in denken, leven en voelen staan. De verstarring van het oude tijdperk zal plaats maken voor vernieuwing. We bevinden ons nog in een overgangstijd, maar de kracht van Aquarius zal toenemen waardoor we onze innerlijke wereld steeds beter zullen leren kennen. Voor Loge Rotterdam betekent dit dat iedereen welkom is, dat er niet wordt gewerkt vanuit hiërarchieën en dat boekenkennis nog slechts een onderdeel van het programma is.

Dat veranderingen niet altijd makkelijk zijn, heeft Loge Rotterdam recentelijk ervaren tijdens de problemen met de huisvesting. Het gaat te ver hierop in te gaan, maar uiteindelijk blijkt ook deze verandering een verandering ten goede te zijn.

Kees zou het waarderen als het project Vereniging in Verandering (VIV) dat door corona stil kwam te liggen, weer wordt opgestart. Loges en centra moeten nu op eigen kracht werken aan de noodzakelijke aanpassing aan de nieuwe tijd, terwijl het gemakkelijker zou zijn als een algemeen pad wordt uitgestippeld waarbij iedereen kan aansluiten. Kees ziet de contouren daarvan en wil graag een bijdrage leveren.

Dromer of visionair?

Na dit gesprek zou ik Kees geen dromer willen noemen, maar een gepassioneerde visionair. U kunt uw twijfels hebben, maar hoe vaak zien we niet dat visionairs pas veel later worden begrepen? We zullen het zien.

Dank je Kees voor dit openhartige gesprek.

Inwijding logegebouw Rotterdam

Vishnu Prasad - Unsplash

Dagelijkse stappen naar Broederschap *Pavel Malakhov*

Pavel Malakhov, voormalig Presidential Representative van de Theosophical Society (TS) in Rusland, gaf een presentatie op basis van dit artikel op het Russische Nationale Theosofische Congres van november 2021. Dit artikel werd gepubliceerd in *Sovremennaya Teosofskaya Mysl* (Modern Theosophical Thought), 2022-1 (13). Het verscheen in het Engels in *The Theosophist* Vol. 144 no. 2, november 2022.

Iets wat we allemaal weten: er bestaan verschillende paden die de spirituele ontwikkeling van menselijke wezens vergemakkelijken. Elk daarvan is gerechtvaardigd voor zover het individuen die dit pad volgen helpt om vooruitgang te boeken en hun aard te verfijnen.

Voor iemand die zijn begrip van hoe de wereld werkt wil ontwikkelen is het belangrijk om het onderwerp verstandelijk te begrijpen, voordat hij de ideeën die daaruit voortkomen in de praktijk van zijn leven kan integreren. Voor deze mensen zijn theorie en speculatie dan geen loze woorden, maar instrumenten voor hun eigen vooruitgang. Eerst moet men een duidelijk begrip uitwerken van wat broederschap werkelijk is, voordat men probeert het onderdeel van zijn dagelijkse realiteit te maken. Hopelijk zullen de ideeën die ik verderop presenteer, sommigen helpen om dichter bij de betekenis van dit nobele concept te komen.

Onderwerp van onderzoek

De TS werd speciaal opgericht voor de praktische toepassing van broederschapsprincipes. Formeel werd dat beschreven in de eerste doelstelling van de vereniging. Ook werd dit doel uiteengezet in de korte boodschap van de Mahachohan, de leraar van de Mahatma's die de oprichting van de TS hebben geïnspireerd. Hieronder volgt een fragment van zijn boodschap:

[...] hoe kan het strijdlustige natuurlijke instinct van de mens anders worden weerhouden van het plegen van tot dusver ongehoorde wreedheden, gruweldaden, tirannie, onrecht, enz., anders dan door de verzachtende invloed van broederschap? [...]

De Theosophical Society met haar beide ongelukkige stichters kan beter ten onder gaan dan dat we zouden moeten toelaten dat zij slechts een academie van magie en een school voor occultisme zou worden. Dat wij, de toegewijde volgelingen van [...] de mens der mensen, Gautama Boeddha, er ooit in zouden toestemmen dat de Theosophical Society de belichaming van egoïsme wordt, [...] is een vreemde gedachte, mijn broeders.

Mensen wier buitengewone kennis wordt weergegeven in het omvangrijke, complexe en diepzinnige werk *De Geheime Leer*, leggen grote nadruk op het gevoel en het begrip van broederschap. Het zijn mensen met een hoog ontwikkeld intellect,

verbeeldingskracht en intuïtie. Dat betekent dat iets fundamenteels ten grondslag ligt aan het idee van broederschap. Iets wat iemand in staat stelt om veel dieper in de wetten van het universum door te dringen dan door middel van het intellect alleen.

Om iets te kunnen begrijpen, moet men zich er innerlijk toe zetten. Dit geldt niet alleen voor het intellectueel benaderen van iets, maar ook voor andere manieren van begrijpen. Laten we door logisch te redeneren eerst proberen een verstandelijk begrip van broederschap te krijgen, waarna we kunnen overgaan naar andere niveaus van begrip om uiteindelijk manieren te vinden om dit idee in ons dagelijks leven te implementeren.

Theorie

Theosofie leert dat de mens multidimensionaal is in de letterlijke zin van het woord. Hij neemt de wereld waar vanuit verschillende gezichtspunten en op meerdere bestaansniveaus tegelijk. Zo onderscheiden we onafhankelijk van ons fysieke lichaam met zijn vijf zintuigen, emoties en gevoelens (bijvoorbeeld dreiging, onzekerheid, angst, genegenheid etc.). Een ander niveau van bestaan wordt gevormd door onze eigen gedachten en de manier waarop we de gedachten van andere mensen waarnemen. Theosofie (en sommige andere leringen) zeggen echter dat er, afgezien van deze drie, een spiritueel niveau bestaat dat alle schepselen met elkaar verbindt. Zo kunnen we bijvoorbeeld onze vier bestaansgebieden als volgt beschrijven:

1. Fysiek, waar ons fysieke lichaam bestaat met zijn zintuigen;
2. Wezenlijk, zintuiglijk of psychisch waar onze zintuiglijke percepties en emotionele ervaringen wonen;
3. Intellectueel, waar onze gedachten verschijnen, bestaan en evolueren;
4. Spiritueel, dat de blijvende werkelijkheid vertegenwoordigt, onze onsterfelijke natuur.

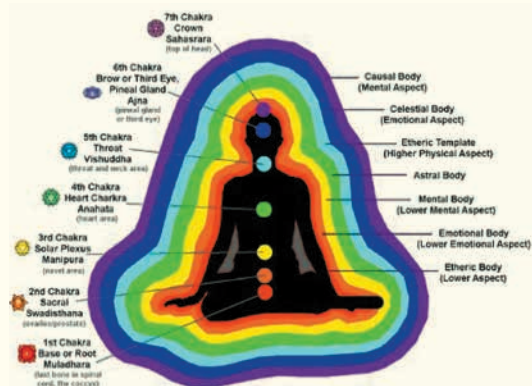
Net zoals elk concept kan worden beschouwd in relatie tot de bovenstaande vier bestaansniveaus, kan broederschap viervoudig worden begrepen:

1. fysiek: leden van een gezin of bureu;
2. psychisch: zij die medeleven, onze gevoelens delen;
3. intellectueel: gelijkgestemde personen of mensen die hetzelfde geloof delen;
4. spiritueel: leraren, gidsen. Naarmate alle scheidende grenzen beginnen te verdwijnen verdwijnt op hogere bestaansniveaus ook de notie van broeders of zusters, versmeltend in de universele Eenheid en gemeenschappelijke waarneming van de Werkelijkheid.

Als we ontdekken dat er iets is wat ons ervan weerhoudt om vriendelijke gevoelens jegens anderen te ervaren, laten we dan onderzoeken wat dat is en tot welk niveau van bestaan het behoort. Is die weerstand echt van onszelf en is hij onoverkomelijk? Dit vereist van ons bewust besef van hoe wij naar onszelf kijken. Het vraagstuk 'zelf' is fundamenteel en moeilijk genoeg om nauwkeurig onderzoek te vereisen. Toch is het niet te wijten aan de menselijke constitutietheorie die ons door de theosofie wordt geboden (vrij eenvoudig in zijn algemene contouren) wat die vraag zo moeilijk maakt. Integendeel, het is te wijten aan onze gehechtheid aan lagere principes.

Volgens de klassieke theosofische beschrijving kan de menselijke constitutie op een vereenvoudigde manier worden weergegeven:

1. *Fysiek lichaam*: een buitenste schil voor de andere principes die ons bewustzijn in staat stelt om ervaring op te doen in de dichtste lagen van materie.
2. *Astraal lichaam*: het prototype van het fysieke lichaam; het voertuig van gewaarwording dat verantwoordelijk is voor de verbinding tussen ons denken en de buitenwereld.

Auric Bodies and Chakras

3. *Prâna*: het energieprincipe dat verantwoordelijk is voor de vitaliteit van de mens; dit beginsel doordringt de overige lichamen en verbindt ze met elkaar.
4. *Lager denkvermogen*: concrete intellectuele activiteit, met een hoog aanpassingsvermogen aan de omgeving, het vermogen om informatie die door zintuigen wordt geleverd te analyseren. De belangrijkste functie ervan is te zorgen voor het overleven van de mens. Het ontwikkelt een nieuwe persoonlijkheid voor elke reïncarnatie.
5. *Hoger denkvermogen*: abstract denken, activiteit van de ratio of rede, het vermogen om wetten te ontdekken, de kern te begrijpen van wat er om ons heen gebeurt. Zijn belangrijkste functie is om de wereld te begrijpen. Het ontwikkelt een onsterfelijke individualiteit.
6. *Buddhi*: een transcendent principe, dat onze evoluerende individualiteit verbindt met de weerspiegeling van het ideële universum binnenin ons. Zijn basisfunctie is individualisering van het eeuwige en ongeconditioneerde bestaan of de reflectie hiervan in ons.
7. *Âtma*: nog een transcendent principe, maar hier is niets individueels aan; de basisfunctie ervan is om contact te onderhouden met het hele universum.

We zijn al deze zeven principes gelijktijdig, maar wat wij als onszelf beschouwen op een bepaald moment in ons leven, kan sterk variëren. Daarom is er een groot verschil in ons begrip van broederschap.

Zouden we onszelf alleen als fysieke lichamen zien, dan zal broederschap in onze ogen vorm krijgen als een fysieke verbintenis. Broederlijke activiteiten worden uitgedrukt in algemene samenkomsten, persoonlijke aanwezigheid, speciale handdrukken en omhelzingen, speciale gewaden en parafernalia. Wat op dit niveau belangrijk is, is het delen van dingen en het verlenen van financiële hulp, verbeteren van levensomstandigheden, oprichten van gemeenschappen, communes, enzovoort. Broederlijke kwaliteiten omvatten vrijgevigheid, nauwgezetheid en ijver.

Zouden we onszelf vooral *gevoelsmatig* waarnemen, dan zal in onze ogen het idee van broederschap uitdrukking vinden in sympathie, het vermogen om naar onze burens te luisteren en ze op te vrolijken. Een vriendelijke sfeer in onze groep zal voor ons van groot belang zijn en we zullen proberen om op een meer milieuvriendelijke

en positieve manier te handelen, volgens het principe: 'Doe geen kwaad'. Het zal belangrijk voor ons worden om zachtmoedigheid, genegenheid, vriendelijkheid en ontvankelijkheid in andere mensen te zien. Natuurlijk zullen we dezelfde kwaliteiten in onszelf cultiveren.

Als we onszelf identificeren met *intellectuele* activiteiten, zoeken we gelijkgestemde mensen en degenen die ons eigen geloof delen, op. Broederschapscriteria omvatten dan de gelijksoortigheid van opvattingen, terwijl we proberen om doordacht en redelijk te handelen. Een creatieve benadering van elk probleem zal ook een belangrijke vereiste voor ons worden. Op hogere ontwikkelingsniveaus zullen we proberen onze intellectuele horizon te verleggen. Dan zullen broederlijke relaties aanleiding geven tot een zeer uitgesproken vermogen om de kijk van andere mensen op de wereld te accepteren. Flexibiliteit van geest, tolerantie en inclusiviteit zullen kwaliteiten worden die we het meest van alles in anderen gaan waarderen.

Wanneer we het niveau van *spirituele perceptie* bereiken, worden eenheid en het algemeen belang onze kernwaarden en dat proberen we te delen. Maar in tegenstelling tot de voorgaande niveaus richten we ons niet alleen op materiële voordelen. Daarom moeten we, als we onzelfzuchtig onze kennis en wijsheid delen, ons realiseren dat we op het spirituele niveau handelen. In dat geval willen we niets bewijzen of iemand overtuigen. We staan alleen te popelen om de gestelde vragen te beantwoorden, waarbij we proberen de taal te spreken die de vragensteller kent. Dit is een niveau waarop we de buitenwereld in zijn geheel accepteren. Niemand van degenen die bewust op dit niveau verblijven, verlangt iets voor zichzelf te creëren of iets te veranderen om aan zijn persoonlijke behoeften te voldoen. Alle handelingen zijn verbonden met de behoeften van andere mensen.

Als mensen ernaar streven om in volkomen overeenstemming met de natuur te handelen, worden individuele mensen vrijwillig creatieve geleiders van hogere machten. Zij zijn met de zorgzaamheid van een ouder dienstbaar aan alle wezens en nemen de positie in van een oudere broer of zus, een senior onder gelijken. Op nog hogere niveaus verdwijnen echter zelfs de noties broer of zus, omdat we ons bevinden in een staat van integrale perceptie van de werkelijkheid die door iedereen die op hetzelfde niveau verblijft wordt gedeeld. Ten opzichte van hun minder ver ontwikkelde broeders en zusters beschouwen zulke mensen zichzelf niet als oudere broeders, maar eerder als hulpkrachten van de natuur die de noodzakelijke voorwaarden voor ontwikkeling scheppen. Met andere woorden, hun gevoelens en hulp zijn onpersoonlijk en totaal belangeloos.

Hoe hoger het niveau van broederschap dat deel uitmaakt van ons wereldbeeld en veld van activiteiten, hoe makkelijker het voor ons is om broederlijke gevoelens op andere, lagere niveaus te tonen. Toch zullen activiteiten op sommige niveaus de activiteiten op de andere niet kunnen vervangen. Elk niveau is even belangrijk, omdat een compleet mens zich op elk van die niveaus volledig thuis moet voelen. In het gewone leven zien we dat de ontwikkeling van deze niveaus niet na elkaar verloopt, maar gelijktijdig, maar de snelheid van vooruitgang kan verschillen.

Als het intellectuele niveau de fysieke en psychische niveaus domineert, komt broederschap niet tot wasdom en blijft het slechts een idee. Zo'n individu zal een theoreticus blijven die nutteloos is voor andere mensen.

Mocht het psychische niveau toevallig de leidende positie innemen, dan kan men zulke mensen overweldigd zien worden door emoties: ze delen gretig hun problemen en ervaringen met anderen, maar ze zijn niet in staat om hun problemen zelf op te lossen, of omdat ze geen oplossingen zien of omdat ze te lethargisch zijn om ze naar het leven te vertalen.

Als het fysieke niveau overheerst, kan men mensen vergader- en conferentiezalen zien bouwen, maar ze kunnen er niet goed in functioneren. Ze kunnen gemeenschappen stichten, maar kunnen daarin niet met anderen overweg. Ze kunnen veel geld verdienen en materiële rijkdom verwerven door gezamenlijke inspanning, maar slagen er niet in om het kapitaal eerlijk te verdelen.

Mocht een individu zich echter op spiritueel niveau isoleren, dan is hij nutteloos voor de rest van de mensheid. Terwijl hij hogere energieën waarneemt en het veld van goddelijke wijsheid beleeft, verliest hij het vermogen om als leider en bemiddelaar voor andere mensen te dienen.

Daarom moet de evolutie van de mens op alle niveaus plaatsvinden en moet elk niveau evenveel aandacht krijgen. We moeten ons vermogen verbeteren om trouw te zijn aan de broederschapsprincipes op elk niveau, wat betekent dat elk niveau zijn eigen regelmatige oefening vereist.

De praktijk van broederschap

Voor iedereen die broederschap beoefent, is het heel belangrijk om te begrijpen dat het in de eerste plaats een staat van bewustzijn is, of een reeks voorwaarden waaronder een dergelijk bewustzijn mogelijk is. Overtreding van die voorwaarden maakt broederschap onmogelijk. Net zoals we niet tegelijkertijd haat en liefde kunnen ervaren, zo zijn er bewustzijnstoestanden, bijvoorbeeld arrogantie, wraakzucht, irritatie, onverantwoordelijkheid, fanatisme, die haaks op broederschap staan en deze ondermijnen. De noodzakelijke dagelijkse praktijk houdt dan in dat men zichzelf omschakelt van een negatieve naar een positieve toestand. Elk individu zal zijn eigen lijst met eigenschappen hebben om op te letten. Om te beginnen moeten we ons richten op het minimaliseren van gevoelens en gedachten die ons vervreemden van andere mensen, die irritatie, afwijzing en ontevredenheid over communicatie veroorzaken.

Zonder al te diep in te gaan op oefeningen voor mensen met verschillende karakters en neigingen, zullen we wat praktische adviezen geven voor degenen die van intellectuele activiteit houden. Voor zulke mensen kan een fundamenteel meningsverschil met hun tegenstanders over een wereldbeeldprobleem vaak een obstakel zijn voor samenwerking en broederlijke communicatie. In dat geval kunnen twee benaderingen helpen om de barrière weg te nemen: acceptatie en begrip. Beide benaderingen vragen om een aantal vrij specifieke ondersteunende acties. Broederschapsprincipes gebaseerd op acceptatie realiseer je door passieve, accepterende acties die het resultaat en de uitdrukking zijn van empathie, mededogen en berusting.

De volgende tips kunnen nuttig zijn tijdens dagelijkse vergaderingen en gesprekken:

- laat de ander zijn eigen mening, ook al is die anders dan de onze;
- sta toe dat anderen fouten maken;
- geef toe dat jezelf mogelijk ongelijk hebt;
- accepteer de onvolmaaktheid van de wereld als een onontkoombaar feit, inclusief de onvolmaaktheid van anderen en van jezelf;
- ga ervan uit dat je tegenstander goede bedoelingen heeft, beschouw zijn woorden niet als een belediging;
- probeer je tegenstander niet te kleineren, niet te domineren, accepteer hem als een gelijke. Als je dat moeilijk vindt, probeer hem voor te stellen als je meerdere in eruditie en let op zijn sterke kanten;
- accepteer het idee van universele eenheid en de onlosmakelijke verbinding met andere mensen. Aan deze verbinding kun je niet ontkomen, broederschap bestaat ongeacht ons verlangen, begrip of deelname, het is een integraal onderdeel van het zijn.

Voor broederschap gebaseerd op begrip zijn de volgende actieve inspanningen vereist om tot zelftransformatie en zelfverbetering te komen:

- probeer te begrijpen waar je tegenstanders gelijk kunnen hebben, probeer de context te begrijpen van wat ze zeggen; houd rekening met hun wereldbeeld, probeer te begrijpen wat ze precies bedoelen;
- leg je mening niet op, beteugel je verlangen om je tegenstander te overtuigen met een overvloed aan argumenten;
- oefen geen emotionele druk uit op je tegenstander door je stem te verheffen, of door intimiderend of prikkelend taalgebruik;
- negeer geen argumenten die jouw beweringen betwisten; verander je wereldbeeld dienovereenkomstig, zodat het consistent blijft met alle ons bekende feiten;
- als we het niet eens zijn is het raadzaam om niet te antwoorden met een negatief 'nee, want...'. Probeer te antwoorden in de geest van verduidelijking: 'Ja, dit is waar in die en die context, maar in een andere context kan het anders zijn';
- gebruik alleen woorden die bekend zijn bij je tegenstander, pronk niet met eruditie;
- besteed meer aandacht aan het begrijpen van het standpunt van je tegenstander dan aan het verduidelijken van je eigen mening.

De praktische toepassing van beide benaderingen zal ons dichter bij broederschap brengen. Geen enkele theorie kan ons een ervaring van deze toestand geven, men moet het persoonlijk ervaren, daarvoor moeten passende omstandigheden beschikbaar zijn. In dit verband moet worden opgemerkt dat een van de belangrijkste praktische aanwijzingen zegt dat broederschap iets collectiefs is. Het kan niet individueel worden bereikt. Het is het resultaat van interactie met anderen.

Anderzijds is broederschap in de eerste plaats een innerlijke toestand. Hij omvat onze eigen gevoelens en gemoedstoestand, onze eigen wereldvisies. Het kan niet van buitenaf worden ingeprent, het moet van binnenuit worden gevoed. Deze overwegingen leiden ons ertoe de noodzaak te begrijpen om ons met anderen te verenigen

Vertaling Alice Bouwland

Fohat: De energie van liefde **Eneida Carbonell Irarragorri**

Eneida Carbonell Irarragorri, oorspronkelijk afkomstig uit Cuba, is lid van de España Lodge van de Theosophical Society in Amerika. Dit artikel verscheen in *The Theosophist* Vol. 144, juli 2023 onder de titel: *Fohat, the energy of love*.

Om beter te kunnen begrijpen wat de 'energie van liefde' wordt genoemd, kijken we naar de betekenis van deze twee woorden: 'energie' en 'liefde'.

Het woord 'energie' komt van het Griekse *ergos*, wat potentie, actie, kracht, deugd, werkzaamheid, heilheid, standvastigheid, vastberadenheid en wil betekent. Afhankelijk van de toepassing ervan wordt onderscheid gemaakt in potentiële, mechanische, kinetische, calorische, elektrische, stralings-, chemische, thermische, atomaire en kernenergie, maar het belangrijkste is dat energie LEVEN is.

Liefde is een gevoel dat zich geleidelijk uitbreidt, te beginnen met wat dichtbij is, zoals moeder- en vaderliefde, de liefde gedeeld door broers en zussen, vrienden, man en vrouw, broederschappen, enzovoort, totdat uiteindelijk een allesomvattende liefde ontstaat, onpersoonlijk, onvoorwaardelijk of goddelijk.

Om te weten wat de 'energie van liefde' is, onderzoeken we de meest opmerkelijke etymologische betekenis van beide woorden: LEVEN en onpersoonlijke, onvoorwaardelijke of goddelijke LIEFDE. We zullen putten uit de meest sublieme leringen van de tijdloze wijsheid. Als we teruggaan naar de oorspronkelijke esoterische betekenis van de woorden leven en liefde of Eros, vinden we de fascinerende term 'Fohat', van Tibetaanse oorsprong en gebruikt door H.P. Blavatsky (HPB) in haar magnum opus *De Geheime Leer (GL)*. Ze noemt het Leven en vervolgens Fohat en geeft een samenvatting in de proloog van haar boek (p. [16]), waardoor de lezer de term beter begrijpt. Ze verwijst naar de volgorde waarin het zichtbare gemanifesteerde universum zich ontvouwt vanuit een onkenbare wortel en oorsprong:

1. *Het ABSOLUTE; het Parabrahm van de Vedantaleer, of de ene Werkelijkheid, SAT, dat, zoals Hegel zegt, zowel het absolute Zijn als het Niet-zijn is.*
2. *[De eerste logos:] de eerste manifestatie, de onpersoonlijke en in de filosofie de ongemanifesteerde logos, de voorloper van het 'gemanifesteerde'. Dit is de 'eerste oorzaak', het 'onbewuste' van de Europese pantheïsten.*
3. *[De tweede logos:] geest-stof, LEVEN; de 'geest van het heelal', purusha en prakriti.*
4. *[De derde logos:] kosmische verbeeldingskracht, MAHAT of intelligentie, de universele wereldziel; het kosmische noumenon van de stof; de grondslag van de verstandelijke werkingen in en van de Natuur, ook genoemd MAHA-BUDDHI.*
5. *De ENE WERKELIJKHEID; haar tweevoudige aspecten in het voorwaardelijke heelal.*

Zoals we kunnen zien, bevindt Fohat zich op hetzelfde niveau als de tweede logos: Geest-stof, LEVEN. Daarom is Leven Fohat, dus wat wij 'energie' noemen bestaat naast geest en materie, beide onsterfelijk.

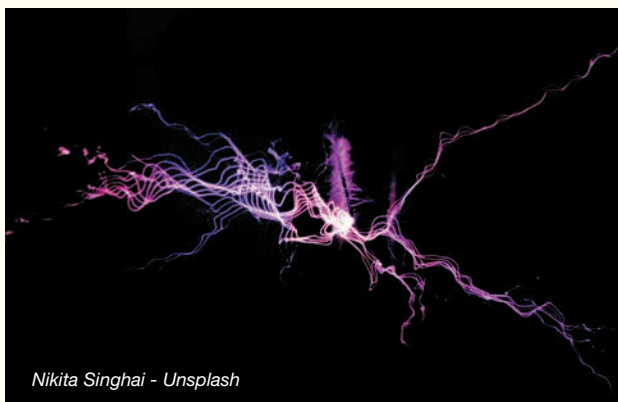
De oorsprong van Fohat wordt gedetailleerder gegeven in *De Geheime Leer*, waar HPB stelt dat het 'een van de meest belangrijke, zo niet het belangrijkste personage in de esoterische kosmogonie' is. Hij wordt de 'vurige wervelwind' genoemd, omdat 'hij gloeiende kosmische stof is' die de richting gevende gedachte van de 'scheppende krachten' volgt, magnetisch zoals ijzervijlsel de magneet volgt. Toch is deze kosmisch stof nog iets meer; want elk atoom in het heelal heeft het potentieel van zelfbewustzijn in zich, en is, net als de monaden van Leibnitz, een heelal op zichzelf en voor zichzelf. Het is een atoom en een engel.

Fohat wordt tevens de 'boodschapper van Hun Wil' genoemd, omdat Dzyu, de enige echte magische kennis, of occulte wijsheid, Fohat wordt. Het is ook bekend dat Dzyu de uitdrukking is van de collectieve wijsheid van de Dhyani Boeddha's, de eeuwige prototypen van de Boeddha's die op deze aarde verschijnen. Bovendien wordt ons in de kosmogonie van *De Geheime Leer* verteld dat Fohat één ding is in het nog ongemanifesteerde heelal en iets anders in de kosmische wereld van verschijnselen. HPB drukt het als volgt uit:

In de [wereld van verschijnselen] is hij die occulte, elektrische, levenskracht die, door de wil van de scheppende logos, alle vormen verenigt en samenbrengt en deze de eerste impuls geeft, die te zijner tijd wet wordt. Maar in het ongemanifesteerde heelal (...) heeft Fohat nog niets met kosmos te maken, want de kosmos is nog niet geboren en de goden slapen nog in de schoot van de 'vader-moeder'. Hij is een abstract filosofisch begrip. Hij brengt zelf nog niets voort; hij is eenvoudig die potentiële scheppende kracht, door de werking waarvan het NOUMENON van alle toekomstige verschijnselen zich als het ware verdeelt, maar alleen om zich in een mystieke, bovenzinnelijke handeling weer te verenigen en de scheppende straal uit te zenden. (GL 1 p. [109 e.v.]

Deze mystieke, bovenzinnelijke daad is buitengewoon interessant en onbegrijpelijk voor ons denkvermogen dat niet veel of geen licht van buddhi ontvangt, maar het geeft ons een glimp van het aspect van Fohat dat we hier beschrijven als goddelijke liefde. Hier is een verhelderende verklaring uit de GL over Fohat met betrekking tot Liefde:

Fohat, in zijn hoedanigheid van GODDELIJKE LIEFDE (Eros), het elektrische vermogen tot verwantschap en sympathie, wordt allegorisch weergegeven terwijl hij tracht de zuivere geest, de straal die onscheidbaar is van het Ene Absolute, te verenigen met de ziel. Deze twee

vormen in de mens de MONADE en in de Natuur de eerste schakel tussen het altijd onvoorwaardelijke en het gemanifesteerde. (GL I p. [119])

Deze vereniging is absoluut onmisbaar in het proces van ontvouwen en ontwikkelen waarin alles en wij allemaal zijn ondergedompeld. De monade vertegenwoordigt de vereniging van de twee hoogste principes die hun uitstraling zenden naar alles wat zich in dit moment van de oneindigheid bevindt die een manvantara wordt genoemd. Deze activiteit is niets anders dan de elektrische kracht van affiniteit en sympathie van Fohats goddelijke liefde die dit mogelijk maakt.

Het kan ook interessant zijn om de woorden 'affiniteit' en 'sympathie' te analyseren. Affiniteit betekent aantrekking van het een tot het ander met de neiging tot samensmelten. Sympathie is een natuurlijke aantrekking en genegenheid. Beide betekenissen onthullen voor ons concrete, denkende, harmoniserende tendensen die we zien bij chemische elementen en bij mensen onderling. Wanneer deze tendensen zich uitstrekken tot onbekende en ongebruikelijke niveaus, kunnen ze worden opgevat als onvoorwaardelijke, onpersoonlijke en goddelijke liefde, die niettemin wordt beheerst door de fundamentele wet van harmonieuze relaties.

Hier worden we eraan herinnerd dat dit heelal volledig door goddelijke wetten wordt geordend en bestuurd. De wet van harmonie is de belangrijkste, omdat zonder deze wet niets voortgang zou kunnen boeken in de ontplooiing van het scheppende, goddelijke plan. De meest opvallende wetten die de wet van harmonie onvoorwaardelijk ondersteunen zijn de wetten van karma en van evolutie, de wetten van periodiciteit en van analogie, die van aantrekking en van esoterie of van individuele verdienste. Al deze universele wetten staan ten dienste van harmonie en goddelijke liefde, omdat Fohat in zijn rol van Eros degene is die hen allemaal inzet.

In de oude kosmogonieën werd Fohat altijd als zodanig beschouwd. In de Griekse mythologie vinden we bijvoorbeeld dat uit de vereniging van Erebus en Nux, waarbij Erebus als oergod de personificatie van de duisternis is, en Nux, zijn zuster, de personificatie van de nacht, door de activiteit van Eros, Aether en Hemera voortkwamen, het licht van hogere regionen en dat van de lagere, aardse gebieden. De hindoetraditie van de Purana's vertelt dat duisternis licht voortbrengt en vergelijkt dit met de wil of het verlangen van Brahma om te scheppen.

De Fenicische traditie van Sanchuniathon leert dat verlangen het principe van de schepping is. Wij zijn het dus absoluut met HPB eens als zij zegt:

Fohat is dus de verpersoonlijkte elektrische levenskracht, de transcendentale bindende eenheid van alle kosmische energieën, zowel op de ongeziene als op de gemanifesteerde gebieden, waarvan de werking – op reusachtige schaal – lijkt op die van een door de WIL voortgebrachte levende kracht, bij die verschijnselen waarbij het schijnbaar subjectieve inwerkt op het schijnbaar objectieve en dat tot handeling aanzet. (GL I p.[111])

Nadenkend over deze uitspraak kunnen we om ons heen waarnemen dat op eenheid gerichte handelingen het zaad van liefde dat van Eros komt, als een transcendentale, onverdeelde energie, in zich dragen. Toch is het moeilijk te beschrijven op het huidige

niveau van de evolutie waarin de mensheid zich bevindt. Velen hebben geprobeerd het zo goed mogelijk uit te leggen volgens hun beste inzichten, maar in een taal die, ook al is zij verheffend, slechts de grenzen van goddelijke liefde benadert.

Deze beschrijvingen hebben echter voetafdrukken achtergelaten op een pad van spiritueel leven dat leidt naar wat extase, samadhi, verlichting, realisatie, gelukzaligheid, enzovoort wordt genoemd. Deze voetafdrukken tonen een breed scala aan variaties die kunnen worden ontleend aan de wetenschappelijke Raja Yoga, de verzen van de heilige Teresa van Avila en de heilige Johannes van het Kruis, tot mystieke schrijvers zoals de Perzische dichter Rumi, de Duitse theoloog Meister Eckhart en andere filosofen en denkers van alle tijden.

Dit bevestigt dat de energie van liefde volledig ingebed is in alles wat ons zichtbaar en onzichtbaar omringt. Als we kijken naar de hindoe-trimurti: Brahma, Vishnu en Shiva met hun respectievelijke scheppings-, instandhoudings- en vernietigings- of regeneratiekracht, kunnen we onmiddellijk ontdekken dat goddelijke liefde ieder van hen bezielt bij het bevorderen van het goddelijke plan. Brahma creëert wat nodig is, Vishnu bewaart wat geschapen is en Shiva zet dat wat onbelemmerd bewaard is gebleven om in iets dat latente potenties die nog niet ontwaakt zijn, kan ontvouwen. Hierdoor harmonieert alles wat gemanifesteerd is met de ongemanifesteerde archetypen. Dit harmoniserende proces is precies wat Fohat tweewebbrengt in zijn toestand van Eros, goddelijke liefde.

In het menselijke stadium lijkt het erop dat liefde de enige kracht is die ons kan transformeren, waardoor we kunnen evolueren. N. Sri Ram, de vijfde International President van de TS, zegt in zijn boek *Seeking Wisdom* dat we, om deze transformatie te laten plaatsvinden, interesse, aandacht en liefde nodig hebben in het huidige moment. Dat kan dan een groot licht en een nieuwe betekenis geven zelfs aan onbelangrijke dingen, aangezien dit licht voortkomt uit de verworven bewustzijnstoestand. Als er liefde is, verlicht deze de innerlijke aard van het zo geliefde object, waardoor de verborgen schoonheid wordt getoond, zoals de beeldhouwer het prachtige beeld uit een stuk marmer onthult.

De kracht om deze verborgen schoonheid te ontdekken wordt reëel als ons bewustzijn bevrijd is van de dagelijkse gehechtheden of oude sedimenten, skandha's. Deze skandha's uit het verleden zijn: hebzucht, afgunst en ambitie tot roem en macht. Dit zijn de verduisteringen van de persoonlijkheid. Bovendien vertelt N. Sri Ram ons dat het leven, als het niet is gedegradeerd, de enige energie is die spontaan, fris, intelligent en opmerkzaam is, die harmonie en liefde biedt en de meest sublieme deugden in zich heeft.

Deze deugden zijn op verschillende manieren voorgesteld, passend bij de heersende filosofie van de tijd. In het oude Griekenland waren deze deugden: rechtvaardigheid, matigheid, moed en voorzichtigheid, allemaal noodzakelijk voor iemands gedrag in de samenleving. Katholieken noemen hen nederigheid, naastenliefde, liefde, enzovoort. Boeddhisten hebben een andere terminologie en in de Mahayana-traditie zijn ze transcendent, gebaseerd op opoffering en zelfverloochening. HPB noemde ze in het derde fragment van haar boek *De Stem van de Stilte* de pârâmitâ's: dâna, naastenliefde, sila, harmonie, kshânti, geduld, virâga, onthechting, virya, energie om de hemelse waarheid te vinden, dhyâna, meditatie, prajña, wijsheid. Wanneer deze deugden op hun hoogste niveau worden uitgedrukt, worden menselijke wezens getransformeerd in meer dan alleen mensen en de energie van liefde die op dat moment vrij komt is zo immens dat niets in de natuur onberoerd blijft.

Er is geen betere beschrijving van dit prachtige moment dan die we vinden in *De Stem van de Stilte*, tegen het einde van Fragment III (280, 281): *Narjol, u bent veilig. Weet, overwinnaar van zonden, als een Sowani eenmaal het zevende Pad heeft afgelegd, huivert de hele Natuur in blij ontzag en voelt zich onderworpen. De zilveren ster geeft flonkerend het nieuws naar de nachtbloesems, het stroompje ruist het verhaal aan de kiezels; de donkere golven van de oceaan zullen het brullen naar de rotsen in de branding; met geuren beladen bries zingt het toe aan de valleien, en statige pijnbomen fluisteren geheimzinnig: 'Een Meester is opgestaan, een Meester van de Dag.*

Laten we daarom zorgen dat de energie van liefde steeds meer aanwezig en levend in ons wordt.

Vertaling Marianne Plokker

Overpeinzing *Peter le Poole*

Gelukkig zijn op de Nederlandse publieke omroep regelmatig goede documentaires te zien. Eén zo'n documentaire kort geleden was *Newtopia*, van de Noor Audun Amundsen. Als 15-jarige jongen had de Noor enige maanden in de binnenlanden van Sumatra opgetrokken met de sjamaan Aman Paksa en zijn gezin. Waar het leven in harmonie was met de natuur, maar ook hard, zonder veel comfort. Aman Paksa en zijn vrouw hadden zeven van hun tien kinderen verloren en moesten hard werken om hun gezin te voeden. En dan zie je de Noor vele jaren later Aman weer opzoeken, waarbij hij ontdekt wat ontwikkeling voor diens gemeenschap heeft betekend. Ze wonen nog steeds in de jungle van Sumatra, maar gebruiken inmiddels geld en mobiele telefoontjes, en hebben toegang tot onderwijs en moderne gezondheidszorg. Aman heeft vele wensen, waaronder sigaretten, een buitenboordmotor voor zijn kano en een kettingzaag.

En daarom gaat hij, vergezeld door Audun, aan het werk in de bouw op een ander deel van het eiland. En dan begint bij Aman de ommekeer. Als hij met eigen ogen ziet dat een hele berg wordt afgegraven om aan bouwmaterialen te komen, komen de twijfels. Is de voortuitgang de vernietiging van de natuur wel waard? En dan hebben we het nog niet eens over de zucht naar meer en meer geld die langzaam het bewustzijn binnendringt. De film eindigt dat Aman, wijzer geworden, terugkeert naar zijn geboortedorp en zijn vrouw, en zijn oude leven als sjamaan weer oppikt.

Het verhaal doet denken aan de lange pelgrimstocht van vele incarnaties die we doorlopen en waarbij we uiteindelijk, gelouterd en wijs geworden, weer op ons beginpunt terugkeren. Maar ook doet het je afvragen hoe Aman zijn nieuwe wijsheid gaat combineren met zijn oude beroep, want het gebruik van geld en mobiele telefoontjes kun je niet meer terugdraaien. Maar je kunt er natuurlijk wel minder belang aan hechten en verkeerd gebruik proberen tegen te gaan.

Maar vooral valt het op dat Aman begon na te denken op het moment dat hij de afgegraven berg zag. Toen hij zag dat ontwikkeling een prijs had. En dat deed me denken aan soortgelijke ontwikkelingen die we de afgelopen tijd op wereldniveau doormaken. Alle economische groei heeft ons leven comfortabeler gemaakt, de armoede verminderd en onze levens verlengd. Maar de twijfel of meer en meer materiële welvaart wel ons voorland moet zijn, is ook nog nooit zo sterk geweest. En niet alleen vanwege het klimaat, dat misschien wel onherstelbaar vernietigd wordt, maar ook omdat we er blijkbaar niet in slagen om die welvaart eerlijk te delen of die welvaart in te zetten voor zaken die er werkelijk toe doen. Nu natuurrampen vaker en heviger worden, zien we plotseling, net als Aman, wat de prijs is die we gaan betalen.

De film eindigt met de hoopvolle constatering 'If our civilisation is human made, we can determinate our own future.' Voor de mensheid geldt immers dat we onze keuzes nog steeds kunnen richten op op wat werkelijk van belang is. Ook al duurt dat langer dan sommigen van ons zouden willen.

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 56 72

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

Karel van der Toorn

Wie Schreef De Bijbel?

De Ontstaansgeschiedenis van het Oude Testament

Uitgeverij Ten Have, 2e dr. 2011 - 336 pag.

Paperback, ISBN: 9789025961442 – prijs € 20,99

Oorspronkelijk verschenen onder de titel: *Scribal Culture and the Making of the Hebrew Bible*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts & Londen.

De Bijbel is geen boek in de gewone zin van het woord. Het is een bundel teksten van uiteenlopende ouderdom en origine die pas in de late Oudheid in een boek zijn bijeengebracht. De Bijbel heeft ook geen individuele auteur. De afzonderlijke delen, de 'boeken', dragen de namen van profeten en koningen, maar die waren niet de schrijvers. De teksten zijn niet het werk van bevlogen zieners, maar van ambachtslieden, beroepsschrijvers. Karel van der Toorn vertelt hun verhaal, voor het eerst.

Aryel Sanat

Het Innerlijke Leven van Krishnamurti

Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland, 2005 - 413 pag. Paperback, ISBN: 9789061750857 - € 19,50

Toen Jiddu Krishnamurti (1895-1986) veertien jaar oud was, riepen theosofen hem uit tot de nieuwe messias. Hij wijdde zijn leven aan de verspreiding van zijn inzichten over de gehele wereld. Hij behoort inderdaad tot de grootste spirituele leiders van de twintigste eeuw. Aryel Sanat onthult de rijke esoterische gebeurtenissen van Krishnamurti's innerlijke leven. Persoonlijk heeft Krishnamurti nooit het bestaan van zijn 'meesters' ontkend, noch het feit dat hij het voertuig voor de Heer Maitreya of de Christus zou zijn. Deze innerlijke realiteiten vormden zelfs iedere dag een onderdeel van zijn volwassen leven en waren nauw verbonden met het werk dat hij deed.

Michiel Rietveld

Wordt Vervolgd

De logica van karma en reïncarnatie

Uitgeverij Cichorei, 2013 – 136 pag.

Paperback, ISBN 9789491748042 - € 17,00

Michiel Rietveld heeft de vrucht van een kwart eeuw werken aan en met het thema karma en reïncarnatie op een eigentijdse en frisse manier opgeschreven. De auteur schroomt niet om heikle thema's als abortus, euthanasie en orgaantransplantatie, alsmede het verklaringsmodel DNA, tegen het licht van lot en wedergeboorte te houden. Hij neemt daarbij geen stelling, maar geeft wel in de maatschappelijke discussie helder de onderbelichte aspecten weer die bij het maken van keuzes ook een rol kunnen spelen.

Dit oorspronkelijk Engelse artikel verscheen in *Esoterica* Vol. 12 no.2 (Winter 2022) onder de titel *Sacred Geometry, Theosophy and the Transformation of Consciousness*, te vinden via de link: <https://theosophicalsociety.org.uk/wp-content/uploads/Esoterica/Esoterica-2022-Winter.pdf#page=16>. Een vertaling werd opgenomen in *Theosofia* van september 2023 (jaargang 124, nummer 3), zonder de oorspronkelijke illustraties en zonder literatuurverwijzingen. Voor onze publicatie hadden wij geen toestemming van mevrouw Acar. De auteurs eisen via hun advocaat herpublicatie met een door hen goedgekeurde vertaling, de originele illustraties en literatuurverwijzingen. Om verdere procedures te voorkomen voldoen wij hierbij aan deze eis.

Heilige geometrie, theosofie en de transformatie van bewustzijn **Scott Olsen & Melodi Simay Acar**

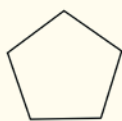
Scott Olsen, PhD, is emeritus hoogleraar filosofie en religie aan het College of Central Florida en auteur van het bekroonde *The Golden Section: Nature's Greatest Secret*, en meer recent: *A Grand Unification of the Sciences, Arts & Consciousness: Rediscovering the Pythagorean Plato's Golden Mean Number System*. Hij is nationaal spreker voor zowel de Theosophical Society in Amerika als de Theosophical Society in Engeland.

Melodi Simay Acar, MSc, is een bio-geïnspireerde kinetische architect, ontwerper van duurzaamheids- en permacultuur (Global Ecovillage Network), uitvinder (zelfpatent voor efficiënte en variabele structurele systemen) en ontwerpwetenschapper (Buckminster Fuller Institute). Uitgaande van het belang van op de natuur geïnspireerde technologieën die krachtige oplossingen brengen voor menselijke behoeften concentreert zij zich op het vernuft van de natuur en de verbinding met de mensheid.

Het Engelse woord sacred (heilig) komt van het Latijnse sacer (apart gezet, afgezonderd). Sacred, heilig, is alles wat ongewoon en zuiver is. De zuivere toestand brengt gezondheid, kracht, geluk, rijkdom en een lang leven voort. Zuiverheid verwerven betekent het heilige gebied binnengaan. Dat kan door middel van

Gregor Reisch - het quadrivium van *Margarita Philosophica* (1503)

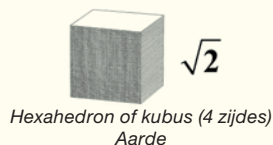
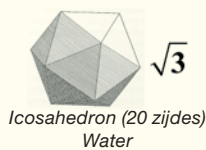
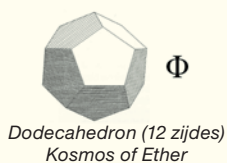

zuiveringsrituelen of door vasten, onthouding en meditatie in een ascetisch leven.¹

Zuivere geometrie

Geometrie is afgeleid van Griekse woorden die 'aardmeting' betekenen. Deze activiteit van 'het meten van de aarde' werd de basis voor een wetenschap van natuurwetten zoals belichaamd in de universele of archetypische vormen van cirkel, driehoek, vierkant en vijfhoek. Geometrie is de studie van ruimtelijke ordening door maat en verhoudingen van vormen.

Heilige geometrie kan zo worden omschreven als pure meetkunde die resoneert met de proportionele afmetingen van de planeet. Deze afmetingen kan men ook zien resoneren in de kosmos. Kort gezegd, heilige geometrie en haar getallensysteem van de gulden snede is de zuivere taal van de natuur.^{2,3}

De vijf platonische lichamen,
sleutelratio's en elementen

Quadrivium en de vijf platonische lichamen

Deze wiskundige studies werden door de Pythagoreeërs geïncorporeerd in hun studie van getal of het quadrivium:

1. Aritmetica, rekenkunde - zuiver getal,
2. Geometrie, meetkunde - getal in de ruimte,
3. Harmonieën, muziek - getal in tijd,
4. Astronomie, bollen - getal in ruimte en tijd.

De vijf regelmatige veelvlakken zijn de enige bekende veelvlakken met identieke zijden en randlengtes, ze passen precies in een bol. Ze vormen de kern van de heilige geometrie en worden in het algemeen toegeschreven aan Plato (zelf een Pythagoreeër).

Hoewel Pythagoras en de vroege Pythagoreeërs er blijkbaar van op de hoogte waren, hielden zij zich binnen hun orde aan strikte geheimhouding. Het pentagram (vijfhoek), de sleutel tot het construeren van de dodecaëder (twaalfvlak), met zijn impliciete gulden snede, was hun symbool voor gezondheid en harmonie dat ze gebruikten als teken van herkenning. Maar volgens de Sodalische eed was het op straffe des doods verboden om het grote geheim van de mysteriën openbaar te maken. In de Timaeus onthulde Plato de constructie van de dodecaëder dus niet, omdat die gebaseerd is op de gulden snede en wat we nu kennen als het getalsysteem van het gulden gemiddelde.^{2,3}

Zoals Robert Lawlor schreef in zijn boek Sacred Geometry: *Het impliciete doel van deze opleiding was om het denkvermogen in staat te stellen een kanaal te worden waar*

doorheen de 'aarde' (het niveau van gemanifesteerde vorm) het abstracte, kosmische leven van de hemel kon ontvangen. Het beoefenen van geometrie was een benadering van de manier waarop het universum wordt geordend en onderhouden. Geometrische diagrammen kunnen worden beschouwd als stille momenten die een continue, tijdloze, universele actie onthullen die in het algemeen verborgen is voor onze zintuiglijke waarneming. Zo kan een ogenschijnlijk gewone wiskundige activiteit een discipline worden voor intellectueel en spiritueel inzicht.

In die zin wordt naar pure geometrie verwezen als heilige geometrie.

Initiatie

Als je als mens jezelf transformeert, heb je invloed op het bewustzijn van de rest van de wereld.

(Krishnamurti) ⁴ (zie citaat Mitchell)

Heilige geometrie leidt tot filosofische bezinning, diepere inzichten en bewustzijnsverruiming. Bij de ouden stond dit proces, wanneer het verbonden was met de mysteriescholen, bekend als inwijding. Bij de inwijding in de tijdloze wijsheid werden de geometrische geheimen van ratio en proportie, of heilige geometrie, onthuld. Als de ingewijde overging naar hogere en wijdere stadia van bewustzijn werd zijn/haar bewustzijn getransformeerd, of alchemistisch getransmuteerd door vuur, en naderde uiteindelijk de verlichting. Dit werd door Plato allegorisch voorgesteld in zijn Republiek door het omhoog klimmen van de gevangene, bevrijd uit de grot, die steeds hogere bewustzijnstoestanden bereikt die samenhangen met steeds diepere lagen van werkelijkheid, omhoog via de archetypische wiskundige vormen, en uiteindelijk tot het toppunt, tot de vormen van Schoonheid en Waarheid. Tenslotte bereikte de ingewijde verlichting door resonantie en identificatie met de Ene of de Bron, door Plato ook 'het Goede' genoemd.

Dit werd verder benadrukt door zowel Keith Critchlow als John Michell in hun werk met Kairos. Michell schrijft in *How the World is Made: Geometrie en getal waren de belangrijkste instrumenten waarmee inwijdingskandidaten naar de hoogste beproeving werden geleid wanneer de mysteriën aan hen werden onthuld Ingewijden werden erop voorbereid [door hun studies van het quadrivium]. Als ze het visioen van de ware werkelijkheid ervoeren, zagen ze het patroon van universele orde, waarmee ze vertrouwd waren door hun [voorbereidende] studies, in al zijn glorie.*⁵

Vesica Pisces

Levenszaad

Levenssei

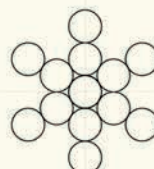
Levensbloem

Levensboom

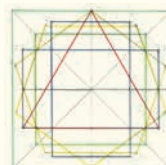
Levensfruit

Metatron's kubus

De vorming van cirkelvormige patronen

Mystieke figuur van de Egyptische Canon van Proportie (Olsen naar Felt)

Chakra kaart (met dank aan Terry Satterthwaite)

Theosofie

In *The Key to Theosophy* (pg. 96) stelt H.P. Blavatsky: *De denkbepelden van zowel Pythagoras als Plato stemmen met de onze overeen.* De proportionele systemen van heilige geometrie en de overeenkomstige bewustzijnstoestanden tijdens de inwijdingen in de mysteriescholen komen overeen met theosofie. Verder schrijft Blavatsky in *De Geheime Leer*:... *alle regels van verhoudingen zijn dezelfde als die vanouds tijdens inwijdingen werden onderwezen, [en men dient] zich op de hoogte te stellen van de werkelijk goddelijke kunst, en de diepe esoterische betekenis willen begrijpen die ligt verborgen in elke regel en in elke wet over verhoudingen.*⁶

Veel theosofen weten niet dat de Theosophical Society in feite werd opgericht na de herontdekking van de 'canons van proportie in de heilige geometrie'. Het was het directe resultaat van belangstelling die was gewekt door een lezing die op 7 september 1875 in H.P. Blavatsky's appartement in New York werd gegeven voor zeventien mensen door George Henry Felt (ingenieur, architect en uitvinder) over *The Lost Canon of Proportion of the Egyptians, Greeks and Romans*. Volgens Felt was deze Egyptische geometrische canon, de ster van perfectie die 'de mysteriën van kunst en natuur ontsloot', overgenomen door Griekse architecten om hun tempels en fora te bouwen, maar deze raakte echter verloren.⁷

Bovendien staat het *Boek van Dzyan*, waarop *De Geheime Leer* is gebaseerd, vol met vormen uit de heilige geometrie, waaronder cirkels, driehoeken, vierkanten, pentagrammen, kubussen, spiralen en getallen.

Als voorbeeld vinden we in Stanza V:

4. *Fohat trekt spiraallijnen om het zesde te verenigen met het zevende - de kroon....*
5. *Fohat doet vijf schreden en bouwt een gevleugeld wiel op iedere hoek van het vierkant, voor de vier heiligen... en hun legers (menigten).*
6. *De Lipika's omschrijven de driehoek, de eerste een, de kubus, de tweede een, en het pentagram binnen het ei (cirkel). Het wordt de ring 'verder niet' genoemd voor hen die afdalen en opklimmen (.. J Uit één licht zeven lichten; uit ieder van de zeven, zeven keer zeven lichten. De 'wielen' bewaken de ring.*

Zelfs het theosofische logo is gebaseerd op twee ineengestremgelde gelijkzijdige driehoeken die een

hexagram vormen binnen de cirkel van een ouroboros, de slang die in zijn staart bijt en die de eeuwigheid voorstelt.

Theurgie

Volgens Blavatsky is de studie van de heilige geometrie of de principes van ratio en proportie betrokken bij theurgie of goddelijke werking. Ze bewonderde het werk van de neoplatonische theürg Lamblichus (ca. 245 - ca. 325 n.Chr.). Volgens Lamblichus was het doel van de theürg om rituele handelingen te gebruiken om zich resonerend te identificeren met aspecten van de goddelijke bron. Dit werd bereikt door het herkennen van de numineuze of spiritueel geladen tekens of 'handtekeningen' van de goddelijke aanwezigheid in onze wereld. Men stijgt geleidelijk op naar de niet-materiele 'ratio's en 'propertjes' wat uiteindelijk, door initiatie, de ziel terug zou leiden naar de goddelijke bron zelf, de Ene.

Lamblichus rangschikte deze numineuze tekens of 'handtekeningen' in een drievoudige hiërarchie:

1. De eerste fase begint met een totale onderdompeling in de stenen, planten en dieren in de natuur.
2. De volgende fase omvat muzikale harmonieën, chanten van namen of mantra's en visuele afbeeldingen of mandala's.
3. Op het meest subtiele niveau leiden heilige geometrische vormen, ratio's en proporties de ziel naar het archetypische rijk van getallen en uiteindelijk terug tot een ervaring van de Ene.

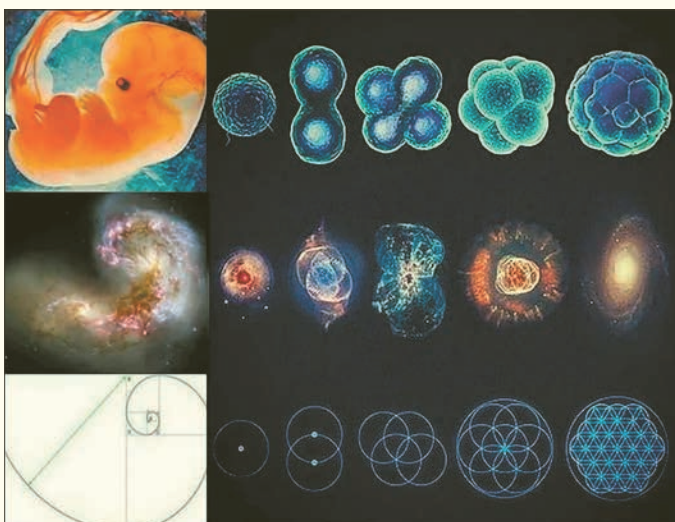
Totale onderdompeling in de natuur

Kijk diep in de natuur, dan begrijp je alles beter.

Albert Einstein

Totale onderdompeling in de natuur is de eerste theurgische stap in transformatieve ervaring. Deze onderdompeling leidt tot het begrijpen van patronen in de natuur en tot het zien van de diepe verbinding van de geometrische systemen van microwereld tot macrowereld en vice versa.

Heilige geometrie benoemt bepaalde patronen, zoals levenszaad, levensbloem, levensvrucht. Dit zijn de stappen van de levenscyclus van een plant, van zaad tot uitloper, van bladeren tot

Zygote formatie / Kosmos / Tekeningen van heilige geometrie ⁸

bloemen en van bloemen tot nieuw voortgebrachte zaden.

Het leven is gebaseerd op transformatie. Heilige geometrie onthult de stadia die zich in het zaad bevinden. Transformatie is een multidimensionale beweging die plaatsvindt door tijd en ruimte in toestanden van dynamisch evenwicht. Als we diep in de principes van de natuur kijken, ontdekken we dat er een diepe correlatie bestaat tussen structuur en functie, die misschien zelfs een reden en een doel achter alles suggereert (zie citaat van Edgar Mitchell). Deze structuren volgen heilige geometrische patronen en zijn in harmonische resonantie met hun functie.

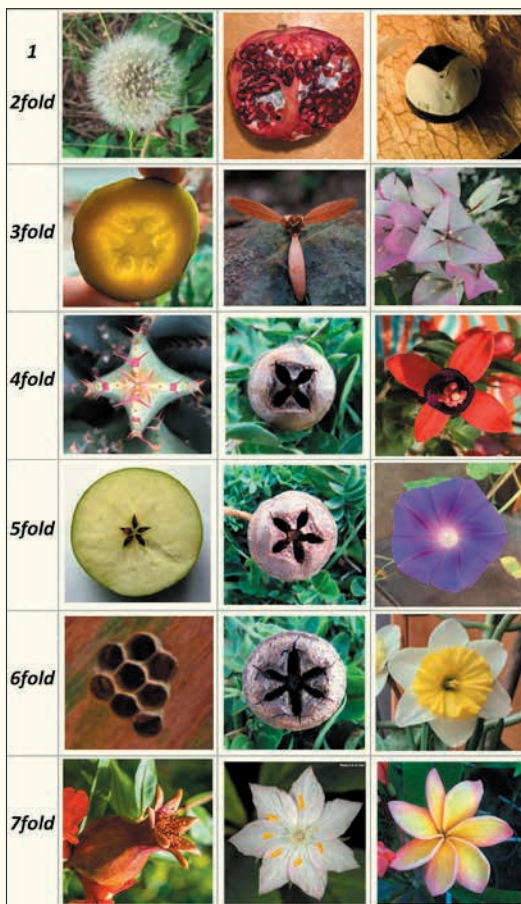
Deze voorbeelden zijn in het algemeen niet zichtbaar; we kunnen echter groeipatronen vinden in alle natuurlijke wezens, zoals in bloemen, bomen, dieren, zaden, stenen, cocons, sneeuwvlokken, enz., in alle levende systemen. Als we diep in de natuur kijken, zien we gemeenschappelijke principes. Deze kennis uit de natuur wordt overal in de kunsten en wetenschappen toegepast: wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, geneeskunde, techniek, kunst, architectuur, astronomie, kosmologie, filosofie, antropologie, enz.

Symmetrieën bieden de onderzoeker van de heilige geometrie manieren om pure getallen in de natuur te ervaren. Het eerste is éénvoudig, wat een volledige rotatiesymmetrie is. Vervolgens komen tweevoudige bilaterale symmetrieën. Deze worden gevolgd door rotatiesymmetrieën tot het zevenvoud en meer. Er zijn natuurlijk nog meer subtiele manieren om contact te maken met de natuur door middel van geluid, geometrische tekeningen en constructies die leiden tot een nog diepere resonantie met de principes van proportie.

Transformatie

David Bohm stelde: *Bewustzijn is een samenhangend geheel; het is nooit statisch of compleet, maar het is een oneindig proces van beweging en ontplooiing.*⁹

Er blijken verschillende inwijdingsniveaus in de transformatie van bewustzijn te zijn. Heilige of zuivere geometrie samen met 'theurgische intentie' leiden iemand door

Symmetrieën in de natuur

deze niveaus. Het uiteindelijke doel voor alle studenten van de tijdloze wijsheid, of het leven zelf, zou de totale en radicale transformatie van bewustzijn moeten zijn, bekend als kosmisch bewustzijn of samadhi.

Apollo 14-astronaut Edgar Mitchell, die heilige geometrie en het getalsysteem van het gulden gemiddelde^{2,3} vereerde, ervoer samadhi op zijn terugreis vanaf de maan. Hij schreef:

Ik ervoer een grootse openbaring vergezeld van opwinding... Een overweldigend gevoel van universele verbondenheid... een extase van eenheid... En er was het gevoel dat onze aanwezigheid... en het bestaan van het universum zelf, niet toevallig was, maar dat er een intelligent proces aan het werk was. Ik zag het universum op de een of andere manier als bewust... Vanaf dat moment was mijn leven onherroepelijk veranderd.¹⁰

Mitchell richtte vervolgens IONS (Institute of Noetic Sciences) op, dat wereldwijd het intellectuele klimaat van veel wetenschappers met betrekking tot de rol van bewustzijn in de natuurwetenschappen radicaal veranderde.

Er is zeker geen garantie dat heilige geometrie en theürgische intentie voor ieder van ons in dit leven zullen resulteren in deze ultieme topervaring van bewustzijn. De zuivere mogelijkheid en het vooruitzicht ervan kunnen echter dienen als een legitiem doel voor de hele mensheid. En ondertussen zou resonantie met de objecten van heilige geometrie en hun verbinding met de natuur en de kosmos ons goed van pas kunnen komen op ons pad naar transformerende bewustzijnstoestanden.

Wat jij bent is de wereld. En zonder jouw transformatie kan er geen transformatie van de wereld zijn.

Krishnamurti¹¹

Referenties

1. Streng, Frederick J., 1998. *Sacred*. Britannica. www.britannica.com/topic/sacred
2. Olsen, S., El Naschie, M.S., Marek-Crnjac, L., and He, J-H, 2021. *A Grand Unification of the Sciences, Arts & Consciousness: Rediscovering the Pythagorean Plato's Golden Mean Number System*. Amazon. See Appendix XII.
3. Olsen, S., 2006. *The Golden Section: Nature's Greatest Secret*. Wooden Books, Glastonbury.
4. Krishnamurti, J., 1974. *Talk 1. Madras*.
5. Michell, J. with Brown, A., 2009. *How the World is Made: The Story of Creation According to Sacred Geometry*. Inner Traditions, Rochester, Vermont.
6. Blavatsky, H.P., 1888. *The Secret Doctrine*, Vol. 1, p. 208. Adyar
7. Olsen, S., 2018. "Reassessing the Roots of Theosophy: In Pursuit of the Precious Stone". *Insight #12*. <https://theosophicalsociety.org.uk/wpcontent/uploads/Resources/Insight2018ScottOlsen.pdf>.
8. <https://i.pinimg.com/originals/a3/bf/7b/a3bf7bd2a375416a4a75c1b64e92bb20.jpg>
9. Bohm, D. and Hiley, B., 1975. *On the Intuitive Understanding of Non-Locality as Implied by Quantum Theory*. Foundations of Physics 5(1).
10. Mitchell, E., 1996. *The Way of the Explorer: An Apollo Astronaut's Journey Through the Material and Mystical Worlds*. G.P. Putnam and Sons.
11. Krishnamurti, J., 2017. *Social Responsibility: Talks*. Krishnamurti Foundation America (PublishDrive), p. 18.

Adressen Theosofische Vereniging

Secretariaten van loges (l) en centra (c), (b) = met bibliotheek

- Amersfoort (l,b):** Bijeenkomsten: Burgemeester Penstraat 28, 3741 AH Baarn
Marian van der Pijl, M.Rossaartpad 8, 3813 CV Amersfoort
E-mail: amersfoort@theosofie.nl - 033 480 56 53
- Amsterdam (l,b):** Bijeenkomsten: bovenzaal Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
Contact: Mw. M. Polman - E-mail: logeamsterdamtvn@xs4all.nl
Website: amsterdam.theosofie.nl
- Apeldoorn (c):** Mw. M.W. Meek-Mennega, Burg. Tutein Noltheniuslaan 3
7316 BD Apeldoorn - E-mail: apeldoorn@theosofie.nl
055 522 19 83 - Website: apeldoorn.theosofie.nl
- Arnhem (l):** Bijeenkomsten: Boeksalon boven Boekhandel Hijman Ongerijmd,
Grote Oord 15, 6811 GA Arnhem
Zij-ingang avonden: Varkensstraat 24, 6811 GA Arnhem
Contact: Barend van den Brink - bgab@xs4all.nl - 0614431112
Website: www.theosofiearnhem.nl
- Assen (c):** Mw. B. Kicken-Bouman, Achterweg 23, 7874 TM Odoornerven
E-mail: assen@theosofie.nl - 0591 78 53 32 of 06 28 47 91 27
Website: www.theosofie-assen.blogspot.nl
- Den Haag (l):** Bijeenkomsten: zaal naast de Vrij Katholieke kerk Sint Albaan
Rietzangerlaan 2A, 2566 SV Den Haag
Contact: Jan Willem Renssen - E-mail: tvndenhaag@gmail.com
Website: www.theosofiedenhaag.nl
- Groningen (l,b):** Marjan Snakenborg, Grote Kampen 7, 9481 JB Vries,
E-mail: theosofie_prov.groningen@outlook.com - 059 22 03 330
Contact: Georges van den Boorn
E-mail: esoterie.kennemerland@gmail.com - 06 12 09 45 35
- Haarlem (c):** Ingmar de Boer - E-mail: naarden@theosofie.nl - 035 694 01 80
Website: naarden.theosofie.nl
- Naarden (l,b):** Bijeenkomsten: De Vuurvlieg, Tweede Oude Heselaan 179A - Nijmegen
Contact: Annette Leenders-Siebers - E-mail: nijmegen@theosofie.nl
06 58 95 90 23 - Website: www.theosofienijmegen.nl
- Nijmegen (c):** Contact: Joan Slagers - E-mail: theosofieroermond21@gmail.com
06 23 84 12 88 - Website: theosofieroermond.nl
- Roermond (c):** Bijeenkomsten: Proveniersstraat 30B, 3033 CJ Rotterdam
Contact: Rasul van Die - zie: www.theosofierotterdam.nl - 06 18 69 70 84
- Rotterdam (l):** Bijeenkomsten: Kruisstraat 307, 3581 GK Utrecht
Contact: Marijke Ahsmann - E-mail: secretarislogeutrecht@gmail.com
06 36 36 48 73 - Website: www.theosofieutrecht.nl
- Utrecht (l,b):** Saskia Campert, Vrijheidslaan 10, 4484 RE Kortgene
E-mail: zeeland@theosofie.nl - 0113 85 42 43
Website: zeeland.theosofie.nl
Facebook pagina: Theosofie Centrum Zeeland
- Zeeland (c,b):** Bijeenkomsten: Gebouw van de VKK te Zwolle, van 19.30 tot 21.30 uur
Bijeenkomsten: Enkstraat 44 - 8012 TX Zwolle
Contact: Mw. C. Kerssen - E-mail: c.kerssen@online.nl - 06 41 46 97 67
- Zwolle (l,b):**
- Adressen België:** Website: <https://ts-belgium.be>
- Antwerpen** Bijeenkomsten: Milisstraat 22, B-2018 Antwerpen
E-mail: loge.antwerpen@ts-belgium.be - Telefoon 0032 476 87 99 68
- Loge Antwerpen (l,b): Website: www.logewittelotus.be
- Witte Lotus (l,b): E-mail: loge.witte.lotus@ts-belgium.be
Telefoon 0032 486 63 19 97 & 0032 476 87 99 68
- Open Paradigma (l,b): Website: www.openparadigma.org - Telefoon 0032 474 32 53 38
E-mail: open.paradigma@gmail.com & loge.open.paradigma@ts-belgium.be
- Brussel (l,b):** Bijeenkomsten: Geuzenplein 8, B-1000 Brussel
E-mail: info@ts-belgium.be - 0032 486 63 19 97 & 0032 476 87 99 68
- Geneve** Bijeenkomsten:
Tak Vrede (l): Kollekasteel, Groenestaakstraat 66-68, B-9030 Mariakerke
E-mail: tak.vrede@ts-belgium.be - Telefoon 0032 476 87 99 68

Secretariaat, Uitgeverij en Theosofische boekhandel Adyar, Bibliotheek

Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
Telefoon 020 676 56 72
E-mail: info@theosofie.nl
Website: www.theosofie.nl
Facebook:
Theosofische Vereniging in Nederland
Open:
woensdag t/m zaterdag
van 13:00 - 17:00 uur

Hoofdbestuur

Wim Leys (voorzitter)
06 3374 0008
Ingmar de Boer (vicevoorzitter)
Carrie Verhoeven (secretaris)
Frans Meijer (penningmeester)
Richard van den Boomen (lid)

Lidmaatschap

Contributie € 74,-
(incl. Theosofia)
gezinsleden € 37,-
(zonder Theosofia)

Aanmeldingsformulieren zijn bij het secretariaat verkrijgbaar of via de website.

Betalingen

t.n.v. Theosofische Vereniging in Nederland, Amsterdam
ING - IBAN:
NL31 INGB 0000 1919 10
BIC: INGBNL2A

Internationaal Theosofisch Centrum

Valkeveenselaan 19
1411 GT Naarden
035 694 5121
E-mail:
info@itc-naarden.org
Website:
www.itc-naarden.org

België

Geuzenplein 8
B-1000 Brussel
Sabine Van Osta (voorzitter)
0032 486 63 19 97
E-mail: president@ts-belgium.be

The Theosophical Society (Adyar)

The Theosophical Society (TS) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. De TS heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India, en is actief in zestig landen; de Theosofische Vereniging in Nederland is de Nederlandse afdeling van de TS. Om verwarring met andere theosofische groepen te voorkomen wordt in *Theosofia* achter de officiële naam 'The Theosophical Society' tussen haakjes '(Adyar)' vermeld.

The Theosophical Society (Adyar) bestaat uit studenten die bij iedere religie aangesloten kunnen zijn, of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging onderschrijven (zie achterkant omslag), dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging, dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen.

Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar waarheid. Zij zijn van mening dat waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen.

Zij zien waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma dat wordt opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aannames. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen. Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de goddelijke wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om goddelijke wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals waarheid het doel is, is vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden.

Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde.

Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de wetenschap van de geest terug, door de mens te leren de geest te zien als zijn werkelijk zelf, en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan.

Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen, zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de TS bestuderen deze waarheden, en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

De missie van de Theosophical Society (Adyar) is:

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen en verwerkelijken van een zich steeds verdiepend inzicht in de eenheid van alle leven, de tijdloze wijsheid en spirituele zelf-transformatie.

De doeleinden:

Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.

Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.

Het onderzoeken van onverklaarde natuurwetten en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

Wilt u deze THEOSOFIA digitaal bekijken?

Scan de QR code hiernaast of ga naar:

www.theosofie.nl/tijdschrift-t/editie-2024/maart-2024

